

**BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**A SA-SA Kft. komplex elemzése
a 2016., 2017. és 2018. évi beszámolók
alapján**

Belső konzulens: Deákné Gál Anikó

Külső konzulens: Szegleti Árpád

Németh Szabina Nikoletta

Levelező tagozat

Pénzügy-számvitel szak

Pénzügy szakirány

2020

NYILATKOZAT

a szakdolgozat/zárodolgozat digitális formátumának benyújtásáról

Hallgató neve:	Németh Szabina Nikoletta		
Szak:	Pénzügy-számvitel		
Szakirány (ha van):	Pénzügy		
Neptun kód:	IFJC2N	Védés éve:	2020
Szakdolgozat/zárodolgozat címe:	A SA-SA Kft. komplex elemzése a 2016., 2017. és 2018. évi beszámolók alapján		
Belső (operatív) konzulens neve:	Deákné Gál Anikó		
Külső (szakmai) konzulens neve:	Szegleti Árpád		
Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:	Cégelemzés, eredményelemzés, jövedelmezőség elemzése, komplex elemzés, pénzügyi elemzés		

Kérjük a szerzői döntésnek megfelelő opciót aláhúzni:

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy szakdolgozatomat/zárodolgozatomat az egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

A hozzájárulás szerzői feltételei:

- mások számára a közzététel semmilyen formában nem engedélyezett,
- a dolgozat magáncélra letölthető, a forrás és nevem megjelölésével szabadon idézhető, de az idézést meghaladó felhasználás (átvétel) tilos,
- hozzájárulásom időtartamra nem korlátozott és bármikor visszavonható.

Hozzájárulás hiányában a dolgozat csak az egyetem könyvtáraiban az arra kijelölt számítógépeken, képernyős megtekintéssel kutatható. Egyéb hozzáférés, többszörözés nem engedélyezett.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom/zárodolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2020.05.11.

Németh Szabina Nikoletta s.k.
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2020.05.12.

Szabó G. Tibor s. .k.

.....
könyvtári munkatárs

P.H.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	3
2. A SA-SA Kft. bemutatása	4
2.1. A vállalkozás fő tevékenységi köre	7
2.2. A SA-SA Kft. szervezeti felépítése	8
2.3. A vállalat számviteli politikája	8
2.3.1. Eszközök és források értékelési szabályzata	10
2.3.2. Pénzkezelési szabályzat.....	10
2.4. Leltározási szabályzat.....	10
3. A komplex elemzés szükségessége	11
3.1. Az elemzés fogalma.....	12
3.2. A beszámolók bemutatása, a mérleg elemzése.....	12
4. A vállalkozás vagyoni helyzetének elemzése.....	14
4.1. A vagyoni helyzet legfontosabb jellemzői	14
4.2. Az eszközök összetételének vizsgálata.....	15
4.3. A források összetételének vizsgálata	20
4.4. Horizontális mérlegelemzés	23
5. A vállalkozás pénzügyi helyzetének vizsgálata.....	25
5.1. Az adósságállományra vonatkozó mutatók	25
5.2. A rövidtávú likviditásra vonatkozó mutatók	27
6. A vállalkozás jövedelmezőségének elemzése.....	29
6.1. A jövedelmi helyzet vizsgálata.....	29
6.1.1. Bruttó jövedelmezőség	30
6.1.2. Árbevétel- (bevétel-) arányos jövedelmezőségi mutatók.....	30
6.1.3. Tőke- (vagyon-) arányos jövedelmezőségi mutatók	31
6.1.4. Élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók.....	34

6.1.5. Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók	37
6.1.6. Erőforrásarányos (komplex) jövedelmezőség	39
6.2. A hatékonyság elemzése.....	40
6.2.1. Nettó termelési érték levezetése	42
6.2.2. Komplex hatékonyság	43
6.2.3. Parciális hatékonyság	44
7. Összefoglalás.....	48
8. Felhasznált irodalom.....	50
9. Mellékletek.....	51

1. BEVEZETÉS

2017. május 17 óta dolgozom egy gépalkatrészeket gyártó vállalkozásnál. 2017. szeptemberétől logisztikai feladatokat látok el a SA-SA Ipari és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaságnál (továbbiakban SA-SA Kft.).

Úgy gondolom egy vállalkozás működéséhez, gazdasági megítéléséhez elengedhetetlen a menedzsment kellő mélységű informáltsága, tájékozottsága. Ahhoz, hogy a vezetőség a lehető legjobb döntéseket hozza, pontos, valós és aktuális információkra van szüksége.

Észleltem, hogy a vállalatnál ez a tájékoztatás hiányos és nem elég mélyreható. Szakdolgozatom témájaként ezért a munkahelyem, a SA-SA Kft. vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmezőségi helyzetének elemzését választottam.

Az elemzést az eredménykimutatás és a mérleg adatait vizsgálva, három egymást követő év összehasonlításával készítem, amelyben feltárom a cég gazdasági-, vagyoni-, pénzügyi helyzetének alakulását.

Munkám célja, hogy mutatószámok segítségével az ügyvezető részére olyan teljes körű komplex kimutatást készítsék, amelyben számszerűsítem azokat a kulcsfontosságú információkat, melyek hatással vannak a vállalat gazdálkodására, illetve a vezető későbbi döntéseire.

Dolgozatomat a vállalkozás bemutatásával kezdem, a megalakulástól egészen napjainkig tartó időszakot átfogva. Ismertetem a SA-SA Kft. tevékenységi körét, szervezeti felépítését és számvetési politikáját, leltározási szabályzatát.

Az elemzés megkezdése előtt a szakirodalmak segítségével a komplex elemzés fontosságára, szükségességére hívom fel a figyelmet, majd a beszámolók és a mérlegelemzés világába nyújtok betekintést.

Ezt követően a vállalkozás vagyoni helyzetét vizsgálom az eszközök és források összetételének elemzésével, és horizontális mérlegelemzéssel.

A következő fejezetben a cég pénzügyi helyzetét veszem szemügyre, kezdetben az adósságállományra vonatkozó mutatók segítségével, majd a társaság rövidtávú fizetőképességének megállapításához a likviditási mutatókat hívom segítségül.

Végül pedig a jövedelmi helyzetet tanulmányozom jövedelmezőségi mutatókkal, valamint a hatékonyság komplex és parciális elemzésére is kitérek.

Diplomamunkámmal, szeretnék hozzájárulni a vállalkozás működéséhez, fejlődéséhez, továbbá olyan hasznos információkat bemutatni az ügyvezető részére, melyek elősegítik a vállalkozás bővítését, beruházásait.

2. A SA-SA KFT. BEMUTATÁSA



A SA-SA Ipari és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaságot 1995.01.06.-án alapította Szegeti Árpád egy német tulajdonostárssal.

Alapításkor a társaság 60%-ban német és 40%-ban magyar magánszemély tulajdonában volt, jegyzett tőkéje ekkor 1 millió Ft.

A társaság tulajdonosi összetétele 1999 év végéig átalakult és 100%-ban a magyar tulajdonos irányítása alá került, a jegyzett tőkéje 6 millió Ft-ra emelkedett.

A cég elnevezése megmaradt az után is, hogy a német társtulajdonos kilépett a vállalkozásból. A német-magyar közös vállalat a németországi kapcsolat révén sokat segített a vállalkozás elindulásánál.

Megalakulásakor elsősorban elektromos önjáró targonca alkatrészek előállítására orientálódott, megmunkált kovácsdarabok gyártásával kezdte működését, targoncákhoz készítettek alkatrészeket.

Kezdetben Szegeti Árpád egyedüli alkalmazott volt a cégnél, a termékek gyártását alvállalkozók végezték, akiknek megvolt ehhez a szakmai tudása és gépállománya.

Pár évvel a megalakulás után először egy alkalmazottal bővült a vállalkozás a kolléganóm személyében, majd egy szerelő is csatlakozott a társasághoz. Akkoriban a cég bérelt telephelyén kizárólag a csomagolási folyamat zajlott. Az alapanyagok beszerzése Olaszországból történt, amiket kiszállítottak Németországba és készre szerelték.

1998-tól beindult a hegesztett targonca alkatrészek és részegységek gyártása. Az alkatrészek a rajzi előírásoknak megfelelő felületkezeléssel (horganyzás, festés) lettek kivitelezve és ezután a társaság által bérelt telephelyen összeszerelésre kerültek.

2000-ben bővítés céljából az ügyvezető Zalaegerszegtől 7 km-re, Bocsföldén vásárolt ipari területet, ahova először egy 400 m²-es szerelő-lakatos daruzható gyártócsarnokot és hozzá egy 200 m²-es irodát épült. Az épület 2002-ben került átadásra.

Új hegesztőgépeket, fűrógépeket vásároltak, ezáltal fejlesztette lett a gépállomány és a tevékenységi kör is bővült.

Az új telephelyen a kisebb targonca alkatrészek gyártása, szerelése az alvállalkozók által beszállított termékek minőségi ellenőrzése, részben összeszerelése és csomagolása történt.

A meglévő piaci kapcsolatok megtartása és újak megszerzése érdekében szükségessé vált az európai szabványoknak megfelelő minőség biztosítási rendszer kiépítése és bevezetése. 2004-ben a cég megszerezte az ISO 9001:2000 minőségbiztosítási tanúsítványt, ami egy egységes nemzetközi követelményrendszer. *„Elősegíti és garantálja a termékek és szolgáltatások állandó kifogástalan minőségét, folyamatos fejlesztését és a vevői elégedettség növekedését, a vevői igényeknek való magasabb szintű megfelelést.”¹*



Azóta is ennek az előírásnak megfelelően folytatjuk tevékenységünket.

A vevői igények növekedése és változása következtében szükségessé vált a termelés volumenének és minőségének korszerűsítése. Ezért 2006-tól egy komplett fejlesztésbe kezdett a SA-SA Kft.

2007 februárjában a vállalkozás megfelelt a DIN 18800-7 hegesztési minősítés követelményeinek is, így ez évben tovább növelte a termelési területet.

Az előírások folyamatos betartásával a cég által legyártott hegesztett termékek minősége növekedett, mert a teljes hegesztés-technikai folyamat az előkészítéstől a gyártástervezésen és kivitelezés át a végellenőrzésig a szabvány szerint koordinálja és figyelemmel kíséri.

A termelési területet tovább növelték, új, 600m² nagyságú szerelő csarnok és felületkezelő üzem építését kezdték meg. A beruházás 2008 júniusában fejeződött be. Új technológiákkal is bővült a vállalat, festékszóró kabint és szemcseszóró berendezést állítottak a termelésbe.

Egy sikeres beruházás eredményeképpen új fém tisztító berendezés is üzembe helyezésre került, illetve egy elnyert pályázatnak köszönhetően bevezetésre került az oldószeres festési technológia.

¹ <http://www.ignitive.hu/szolgáltatások/iranyitási-rendszerek/>

Ezen fejlesztések által lehetővé vált az alkalmazottak létszámának növelése, a szolgáltatások és termékek körének bővítése, minőségi fejlesztése a vevők igényeinek figyelembevételével.

A 2013-as évben a vállalat tovább tudott terjeszkedni, sikerült egy 400 m² csarnokot megvalósítani, az épületbe pedig egy új fűrészgépet és CNC élhajlító berendezést munkába állítani. Az új gépek beszerzésével kezdetét vette a különböző acélszerkezetek, ajtók, kapuk és korlátok gyártása is egyedi megrendelésre.

Az elkövetkező években tovább kívánjuk fejleszteni a gyártás technikai, minőségi színvonalát.

A vállalkozás tervei között szerepel a saját fejlesztésű anyagmozgató gépek és berendezések gyártásának meghonosítása. (<http://www.sasazeg.hu/hu/cegunkrol/>, *Nyugati Tükör, XV. évfolyam, 12. szám, 2012. december, 24. old.*)

2017. május 17.-től dolgozom a vállalatnál. Kezdetben titkárnői feladatokat láttam el, bejövő szállítói számlákat ellenőriztem, rögzítettem, illetve vevőink részére kimenő számlákat állítottam ki, bérszámfejtéshez jelenléti ív alapján összesítettem a dolgozók ledolgozott napjait, utalásokat rögzítettem, segítettem az ügyvezető és a könyvelő munkáját. Öt hónap munkaviszony után átkerültem a logisztikai területre, ahol jelenleg is dolgozom.

Feladataim:

- felkutatom, megrendelem, átveszem és minősítem az árut
- részt veszek a forgalmazói, eladói tevékenységben
- üzleti levelezést folytatok a partnerekkel
- válaszolok az információkérésre, kárigényekre
- nyilvántartásokat készítek és kezelek
- adminisztratív feladatokat látok el
- a vevő-, az ügyfél- és a szállítói adatbázisokat kezelek
- az ügyfelek igényeit felmérem
- az ügyfeleket, partnereket szakmai tanácsokkal látom el
- az ügyfeleket, partnereket folyamatosan tájékoztatom a termékekről, szolgáltatásokról
- a partnerekkel, ügyfelekkel, vevőkkel tartom a kapcsolatot
- a beszállítói és a vevői célcsoportokat meghatározom

- szállítói megrendeléseket, szállítóleveleket készíték

Munkám során három vevővel foglalkozom teljes egészében, ami azt jelenti, hogy feldolgozom a megrendeléseiket, a megrendelt termékekhez szükséges alapanyagokat megrendelem. Kapacitásunktól függően a termékek gyártásáról gyártási lapot készíték, amit a termelési vezető felé továbbítok. A termelési vezető pedig ez alapján indítja el az adott tétel gyártását. Amennyiben nem tudnánk határidőre elkészíteni a rendelt terméket, vagy nincs hozzá megfelelő gépparkunk, a terméket vagy annak megmunkálását a beszállítónktól megrendelem.

2.1. A vállalkozás fő tevékenységi köre

Németországba három cég részére különféle targoncákhoz gyártunk alkatrészeket és részegységeket sorozatban, egy alagútfúró cég részére pedig egyedi gyártásban készítjük megrendelésre termékeinket.

Ezen kívül Ausztriába is gyártunk különböző egyedi termékeket, valamint alkalmanként bedolgozunk magyar cégeknek is.

Alvállalkozókkal most is kapcsolatban állunk, mert minden munkafolyamatot sajnos nem tudunk kivitelezni. Ilyen tevékenység például a lézervágás, horganyzás (felületkezelés), illetve egy-egy munkamenet (például esztergálás) vagy egyes komplett termék gyártását megrendeljük beszállítóinktól időhiány vagy a gépkapacitás, illetve az alkalmazotti létszám szűkössége miatt.

Fő tevékenységek:

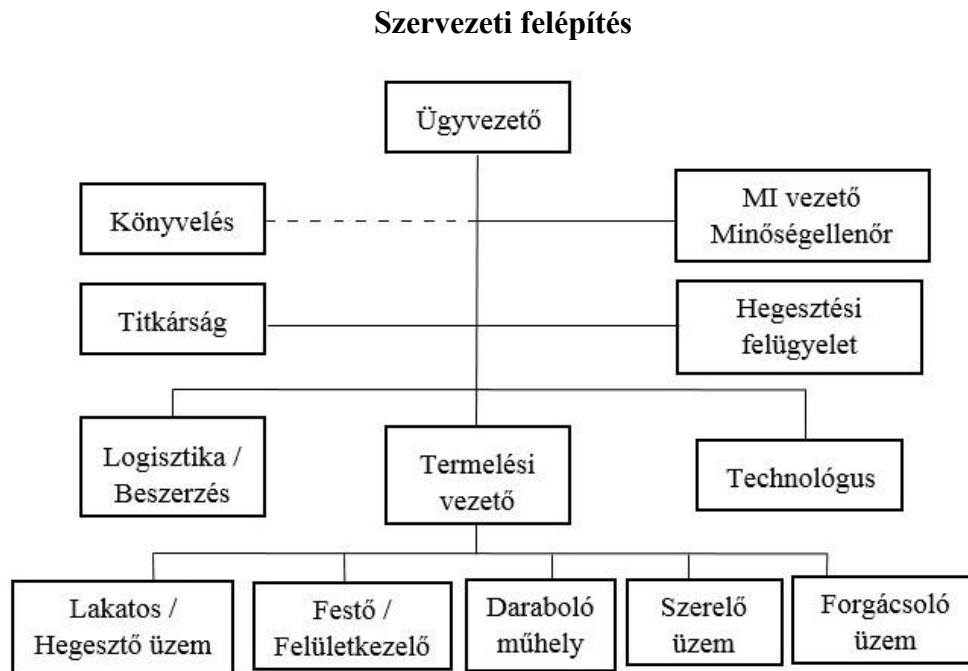
- anyagmozgató gépek és eszközök,
- gépépítő elemek,
- szállítószalagok,
- targonca alkatrészek és részegységek,
- forgácsolt alkatrészek,
- megmunkált kovácsdarabok és
- acélszerkezetek gyártása,
- fémtisztítás (szemcseszórával) és
- oldószeres festés.

A vállalkozás egyéb, ténylegesen gyakorolt tevékenységi körei: ingatlan bérbeadás.

2.2. A SA-SA Kft. szervezeti felépítése

A vállalat jelenleg 24 fő alkalmazottat foglalkoztat, melyből 6 fő szellemi és 18 fő fizikai dolgozó. Szellemi foglalkoztatott az ügyvezető, egy titkárnő, egy technológus, egy termelési vezető és két logisztikus. A könyvelést külső vállalkozó végzi.

A szellemi dolgozóknak közvetlen főnöke az ügyvezető, a fizikai dolgozók munkájának és a termelés összehangolásáért a termelési vezető felel.



1. ábra: Szervezeti felépítés (saját szerkesztés)

2.3. A vállalat számviteli politikája

„A törvényben rögzített alapelvek, értékelési előírások alapján ki kell alakítani és írásba kell foglalni a gazdálkodó adottságainak, körülményeinek leginkább megfelelő - a törvény végrehajtásának módszereit, eszközeit meghatározó - számviteli politikát.”²

A SA-SA Kft. számviteli politikáját a 2000. évi C. törvény a számvitelről (továbbiakban számviteli törvény) előírásainak megfelelően állította össze.

Készítésekor a számviteli alapelvek is figyelembevételre kerültek. (A SA-SA kft. számviteli politikája 2019.)

² 2000. évi C. törvény a számvitelről 14.§ 3. bekezdése

A számviteli politika célja, hogy a számviteli törvényt és gazdálkodó társaság sajátosságait összehangolva dokumentálja a vállalkozásra hosszú távon érvényes számviteli előírásokat.

(https://uni-bge.hu/PSZK/Szervezeti-egysegeink/PSZK_SZOLG/TAVKOZP/dokumentumok/oszifelev/TU/szval/minimumkerdesek_sz%C3%A1mvitel_alapjai_BSC_T%C3%81VOKTAT%C3%81S_2012_2013_1_felev.pdf)

A vállalkozás a számviteli politika részeként a következő szabályokat tette még közzé:

- az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzata
- az eszközök és a források értékelési szabályzata
- pénzkezelési szabályzat és
- a számlarend.

A számviteli törvény mentesíti a társaságot az önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzat készítése alól, ezért a vállalat nem készített ilyen szabályzatot.

A kft. beszámolóját a törvényi előírásoknak megfelelően állítja össze egyszerűsített éves beszámoló formájában. Mérlegét az „A” változat szerint, eredménykimutatását pedig összköltség eljárással készíti. Mérlegének fordulónapja tárgyév december 31., elkészítésének időpontja pedig a fordulónapot követő 120 nap. Könyvvezetését kettős könyvvitellel, forintban végzi.

A vállalkozás értékcsökkenési leírását lineáris (egyenletes ütemű) leírási módszerrel számolja, alapja a bruttó érték.

A devizában és valutában fennálló kötelezettségeinek és követeléseinek, illetve pénzeszközeinek magyar forintra történő átszámítása - választott hitelintézetként - a vállalkozás számlavezető bankjának devizavételi árfolyamán történik. Amennyiben a számlavezető banknál egy napon több alkalommal történt árfolyamjegyzés, akkor a cég a forintra történő átszámításnál az adott napon utoljára közölt árfolyamot alkalmazza.

Devizaszámla kiállításánál, a számla végösszegének forintra történő átszámításánál szintén a választott hitelintézet, azaz a számlavezető bank - a számlakészítés időpontjában – legfrissebb árfolyamával számol. (A SA-SA kft. számviteli politikája 2019.)

2.3.1. Eszközök és források értékelési szabályzata

„A vállalkozás feladata, hogy kialakítsa eszközeinek és forrásainak értékelési elveit.”³ Mindezt úgy kell megtennie, hogy a vállalkozás adottságait, sajátosságait szem előtt tartva a törvényi előírásoknak és a számviteli alapelveknek is eleget tegyen.

Egy eszköz beszerzési értékét növeli minden olyan ráfordítás, amely az eszköz beszerzéséhez kapcsolódik, annak a raktárba történő szállításáig felmerült. A saját előállítású eszközök esetében a beszerzési érték az előállítási költség. Előállítási költségnek azok a ráfordítások számítanak, amik az eszköz üzembe helyezéséig merültek fel és annak előállításával szoros kapcsolatban állnak.

A vállalkozás könyveiben nyilvántartott eszközeinek értékeléséhez a FIFO (First In-First Out) módszert alkalmazza. (SA-SA Kft. eszközök és források értékelési szabályzata 2019.)

2.3.2. Pénzkezelési szabályzat

Mivel a készpénzes kifizetések nem gyakoriak a vállalkozásnál, nincs kinevezve pénztáros, az ezzel kapcsolatos feladatokat az ügyvezető gyakorolja.

A pénztárban történő pénzmozgásokról azonnal bizonylatot kell kiállítani. Annak függvényében, hogy milyen jellegű mozgás történt, sorszámmal ellátott készpénzes számlát vagy pénztári be- és kifizetési bizonylatot készítünk.

„A társaság házipénztára és bankszámlái között csak dokumentált forgalom lehetséges.”⁴

A házipénztárt havonta zárjuk és ellenőrizzük. Amennyiben eltérés mutatkozik a valóság és az analitikus nyilvántartás között, az okokat azonnal fel kell kutatni. (SA-SA Kft. pénzkezelési szabályzata 2019.)

2.4. Leltározási szabályzat

„A leltár olyan tételes - jegyzékszerű - kimutatás, amely a vállalkozó vagyonelemeit összetétel (azaz eszköz) és eredet (azaz forrás) szerint egy adott időpontra (a fordulónapra) vonatkozóan mennyiségben és/vagy értékben részletesen mutatja.”⁵

³ A SA-SA Kft. eszközök és források értékelési szabályzata (2019), p. 4.

⁴ SA-SA Kft. pénzkezelési szabályzata 2019., p. 4.

⁵ https://uni-bge.hu/PSZK/Szervezeti-egysegeink/PSZK_SZOLG/TAVKOZP/dokumentumok/oszifelev/TU/szval/minimumkerdesek_sz%C3%A1mvitel_alapjai_BSC_T%C3%81VOKTAT%C3%81S_2012_2013_1_felev.pdf, p. 4.

A vállalkozás leltározási szabályzatában előírja a leltározás rendjét, a leltározáshoz kapcsolódó dokumentumokat és megállapítja a leltározásért felelős személyt.

A vállalkozás dolgozóinak kis létszáma, illetve eszközeinek és forrásainak száma miatt a társaság nem osztja szét a leltározási feladatokat, elvégzéséért és a törvényi előírások betartásáért az ügyvezető a felelős.

A vállalat a készleteiről folyamatos mennyiségi nyilvántartást nem vezet.

Az év végi leltárt a mérleg fordulónapját megelőzően az utolsó negyedévben készítjük el, fordulónapra pedig helyesbítjük az esetlegesen bekövetkezett változásokkal.

Eszközeink (a kis értékű tárgyi eszközökkel egyetemben) leltározását mennyiségi felvétellel végezzük. A leltározás során leltárfelvételi ívet és jegyzőkönyvet készítünk. A leltáríven szereplő tételeket összevetjük a cég analitikus nyilvántartásaiban szereplő tételekkel. Amennyiben eltérés figyelhető meg, annak okát meg kell állapítani.

A keletkezett leltár többletet vagy hiányt a vállalat nyilvántartásaiban helyesbíti, könyveiben a számviteli előírásoknak megfelelően a többletet készletre veszi, a hiányt pedig kivezeti.

A leltározás során készült bizonylatokat 8 évig őrizzük meg. *(SA-SA Kft. leltározási szabályzat 2019.)*

3. A KOMPLEX ELEMZÉS SZÜKSÉGESSÉGE

Ahhoz, hogy egy vállalkozás sikeresen működjön, elengedhetetlen a megfelelő tájékozottság, információforrás. A vállalkozást irányító személyek lehető legjobb operatív és stratégiai döntéséhez szükséges a vezetőség jól informáltsága.

*„A tájékozottság megszerzéséhez, ahhoz, hogy a vállalkozások megítélhetőek és értékelhetőek legyenek, megbízható és viszonylag egységes információs rendszerre van szükség mind a vállalkozás, mind pedig a vállalkozás környezete számára.”⁶ Ez az információs rendszer a vállalkozások számvitele, melyet Magyarországon a számviteli törvény szabályoz. *(Bíró T. és mások, 2016)**

Az elemzés elsősorban arra hivatott, hogy a vezetőséget, tulajdonosokat kielégítő információkkal lássa el a vállalkozás működésével kapcsolatban. *(Takács A., 2015)*

⁶ BÍRÓ Tibor (és mások): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Budapest: Perfekt, 2016. p. 13.

3.1. Az elemzés fogalma

A gazdálkodások értékeléséhez, működésének megítéléséhez szükséges különböző elemzéseket készíteni. Az elemzésből kapott adatok lehetővé teszik a gazdasági tevékenység működéséhez szükséges információk megszerzését.

„Az elemzés tulajdonképpen összefüggések, gazdasági jelenségek és az ezekre ható tényezők feltárását jelenti”⁷, mely hozzájárul ahhoz, hogy a vezetőség megkapja a vállalkozás működéséhez nélkülözhetetlen ismereteket.

Különböző elemzéseket készíthetünk annak megfelelően, hogy a vállalkozás mely területét, alrendszerét szeretnénk vizsgálni. Irányulhat a piaci tevékenységekre, a beszerzési, termelési tevékenységeire, munkaerő- és tárgyi eszköz gazdálkodásra, illetve készíthetünk az egész gazdálkodást átfogó, komplex elemzést, melynek alapja a számviteli beszámoló. *(Bíró T. és mások, 2016)*

Dolgozatom során ez utóbbival szeretnék foglalkozni, a választott cég működését komplex elemzéssel kívánom értékelni.

A vállalkozások elemzését általában négy terület vizsgálatával végezhetjük: a vagyoni helyzet, a pénzügyi helyzet, a jövedelmezőségi helyzet és a hatékonyság elemzésével. *(Takács A., 2015)*

3.2. A beszámolók bemutatása, a mérleg elemzése

A számviteli törvény szerint a gazdálkodó köteles az üzleti év lezárását követően tevékenységéről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről beszámolót (éves beszámolót / egyszerűsített éves beszámolót / konszolidált éves beszámolót) készíteni. *(Bíró T. és mások, 2016)*

A SA-SA Kft. december 31.-ei fordulónappal egyszerűsített éves beszámolót készít.

„Beszámoló olyan írásos jelentés, dokumentáció, amelyet a vállalkozók éves működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről kell elkészíteni.”⁸

„A számviteli törvény alapvető célja, hogy a beszámoló megbízható és valós összképet adjon a gazdálkodó vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről.”⁹

⁷ BÍRÓ Tibor (és mások): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Budapest: Perfekt, 2016. p. 14.

⁸ https://uni-bge.hu/PSZK/Szervezeti-egysegeink/PSZK_SZOLG/TAVKOZP/dokumentumok/oszifelev/TU/szval/minimumkerdesek_sz%C3%A1mvitel_alapjai_BSC_T%C3%81VOKTAT%C3%81S_2012_2013_1_felev.pdf, p. 8.

⁹ BÍRÓ Tibor (és mások): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Budapest: Perfekt, 2016. p. 13.

Az éves beszámolóban tartalmaznia kell a mérleget, az eredménykimutatást és a kiegészítő mellékletet.

(https://uni-bge.hu/PSZK/Szervezeti-egysegeink/PSZK_SZOLG/TAVKOZP/dokumentumok/oszifelev/TU/szval/minimumkerdesek_sz%C3%A1mvitel_alapjai_BSC_T%C3%81VOKTAT%C3%81S_2012_2013_1_felev.pdf)

A törvény előírja, hogy a beszámolót nyilvánossá kell tenni, bárki számára elérhetőnek, megtekinthetőnek kell lennie. Nyilvánossága lehetővé teszi többek között például, hogy az üzleti partnerek eldönthessék, hogy a kapcsolat biztonságos-e; befektetők is rálássanak, hogy érdemes-e az adott vállalkozásba befektetni vagy sem, illetve osztalékfizető képessége kielégítő-e. (Bíró T. és mások, 2016)

A mérleg és az eredménykimutatás adatai teszik lehetővé egy adott vállalkozás gazdálkodásának bemutatását, elemzését.

„A könyvviteli mérleg olyan kétoldali kimutatás, amely adott időpontra vonatkozóan, pénzügyi értékben tartalmazza a vállalkozás anyagi és nem anyagi javait fajtajuk, összetételük és eredetük, származásuk szerint.”¹⁰

Az eredménykimutatás szorosan kapcsolódik a mérleghez, annak szükséges kiegészítője. Célja a mérleg szerinti eredmény meghatározása. (Virág M. és mások, 2013)

A mérleg elemzésével körvonalazódik a társaság vagyoni és pénzügyi helyzete, valamint az abban bekövetkezett változásokat is megfigyelhetjük. Attól függően, hogy milyen mélységű és megközelítésű elemzést kívánunk végezni, végezhetünk mérleget átfogó elemzést, illetve az egyes mérlegtételeket is vizsgálhatjuk részletesen. Az átfogó elemzéshez a mérleg tárgyévi és előző évi adatai szolgálnak alapul.

Az eszközök és források vizsgálata kétféle módon történhet:

- vertikálisan és
- horizontálisan.

A *vertikális elemzés* azt jelenti, hogy vagy csak az eszköz-, vagy csak a forrásoldal adataival végzünk különféle számításokat. Ezeket a számításokat elvégezhetjük

¹⁰ https://uni-bge.hu/PSZK/Szervezeti-egysegeink/PSZK_SZOLG/TAVKOZP/dokumentumok/oszifelev/TU/szval/minimumkerdesek_sz%C3%A1mvitel_alapjai_BSC_T%C3%81VOKTAT%C3%81S_2012_2013_1_felev.pdf, p.

mutatószámok képzésével, vagy az eszközök és források összetételének vizsgálatával.

A horizontális elemzésnél pedig olyan mutatószámokat képezünk, amelyek az eszköz- és forrásoldal adataival egyaránt számolnak, összehasonlítják az eszköz- és forrásoldalt, illetve a két oldal különböző tételeit. (Bíró T. és mások, 2016)

A mérleg és az eredménykimutatás együttes vizsgálata mélyrehatóbb betekintést ad, mintha kizárólag csak a mérleget vizsgálnánk, hiszen az egyes mérlegsorok változásait és azok eredményre gyakorolt hatásait az eredménykimutatás átláthatóbbá teszi. (Virág M. és mások, 2013)

4. A VÁLLALKOZÁS VAGYONI HELYZETÉNEK ELEMZÉSE

A vagyoni helyzet elemzésekor tulajdonképpen a vállalkozás beszámolóját, azon belül is a mérlegének adatait, összetételét vizsgáljuk.

4.1. A vagyoni helyzet legfontosabb jellemzői

A vállalkozások vagyoni helyzetét vizsgálhatjuk vertikális és horizontális mutatószámokkal, valamint az eszközök és források elemzésével egyaránt.

„A mutatószámok olyan jelentősen összevont, tömörített numerikus kifejezések, amelyek koncentrált formában adnak ismeretet számszerűsíthető jelenségekről.”¹¹

Az eszköz oldal mérlegadataiból az eszközszerkezeti mutatókkal elemezni tudjuk az eszközállomány megoszlását és az abban bekövetkezett változásokat. Két fő eszközszerkezeti mutatót különböztethetünk meg: a befektetett eszközök és a forgóeszközök aránya mutatót, melyek önmagukban még nem adnak valós képet a befektetett- és forgóeszközök arányáról, ezért szükséges további mutatókat vizsgálni, például a mérlegtételeket viszonyíthatjuk az eszközcsoportokhoz, az eszközcsoportokat az eszközfőcsoportokhoz, valamint az eszközcsoportokat az összes eszközértékhez.

„Az így képzett mutatószámokon túlmenően az eszközállomány szerkezetének (az eszközoldal) elemzéséhez olyan hányadosok is alkalmazhatók, amelyek számlálója és/vagy nevezője több mérlegsor együttes nagyságának értékét tartalmazza, és ezeket viszonyítják egymáshoz.”¹²

¹¹ BÍRÓ Tibor (és mások): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Budapest: Perfekt, 2016. p. 15.

¹² BÍRÓ Tibor (és mások): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Budapest: Perfekt, 2016. p. 52.

Az eszközerkezeti mutatókhoz hasonlóan, a forrásoldalon is tudunk úgynevezett tőkeszerkezeti mutatókkal számolni, hogy a vagyoni helyzetet átfogóan tudjuk elemezni. A tőkeszerkezeti mutatók képzésénél ugyanazokat a szempontokat kell figyelembe venni, mint az előbb említett eszközerkezeti mutatóknál, gazdaságilag értelmezhető mutatószámokat kell képezni.

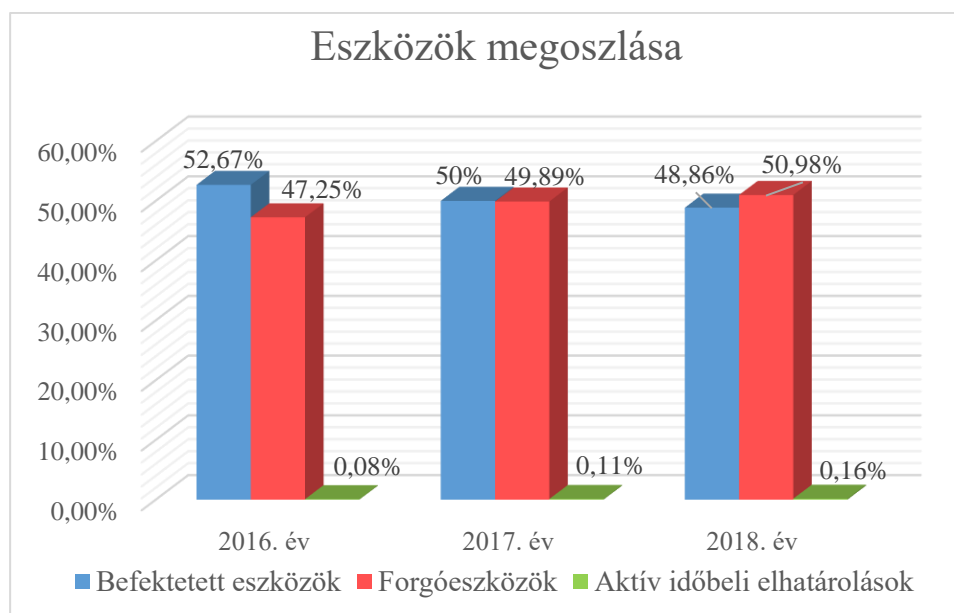
A vagyoni helyzetet horizontális mutatókkal is elemezhető. A horizontális mutatók közé tartozik például a befektetett eszközök fedezettsége mutató, mellyel a tartós források és a tartósan lekötött eszközök viszonyát vizsgálhatjuk meg.

(Bíró T. és mások, 2016)

4.2. Az eszközök összetételének vizsgálata

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Befektetett eszközök	52,67%	50,00%	48,86%
Forgóeszközök	47,25%	49,89%	50,98%
Aktív időbeli elhatárolások	0,08%	0,11%	0,16%
Összesen	100%	100%	100%

1. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)



2. ábra: Eszközök megoszlása (Saját szerk. a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

$$\text{Befektetett eszközök aránya} = \frac{\text{befektetett eszközök}}{\text{eszközök összesen}}$$

A befektetett eszközök aránya mutatóval megállapíthatjuk, hogy a vállalkozás összes eszközeinek hány százalékát teszik ki a tartósan befektetett eszközök. (Takács A., 2015)

A vállalkozások számára nem kielégítő, ha a befektetett eszközök aránya túl magas, mert rugalmatlanná, merevvé teheti a vállalkozást. A befektetett eszközök olyan fix költségeket idéznek elő, amelyek nagy anyagi kockázattal járhatnak abban az esetben, ha az erőforrásokat nem megfelelően használják ki. (Adorján Cs. és mások, 2005)

$$\text{Forgóeszközök aránya} = \frac{\text{forgóeszközök}}{\text{eszközök összesen}}$$

A forgóeszközök aránya arról ad tájékoztatást, hogy a társaságnál az összes eszközhöz képest milyen arányban szerepelnek a rövidtávon befektetett (egy évnél rövidebb ideig birtokolt) eszközök. (Takács A., 2015)

A túlzottan magas forgóeszköz-arány kedvezőtlenül hat a vállalkozásra, felesleges raktározási költségek keletkezhetnek, ezzel szintén növelve a kockázatokat. (Adorján Cs. és mások, 2005)

A diagramon láthatjuk, hogy a vállalkozás befektetett eszközei az évek során csökkentek, míg a forgóeszközeinek aránya nőtt. 2017-ben mindössze 566.000 Ft különbség mutatkozott a befektetett eszközök javára.

Ezek a mutatók megmutatják az eszközök élettartam szerinti megoszlását, de szükséges további számításokat végezni.

$$\text{Aktív időbeli elhatárolások aránya} = \frac{\text{aktív időbeli elhatárolások}}{\text{eszközök összesen}}$$

Az aktív időbeli elhatárolások az eszközök nagyon kevés százalékát teszik ki.

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Immateriális javak	0,41%	0,10%	0,02%
Tárgyi eszközök	99,59%	99,90%	99,98%
Befektetett pénzügyi eszközök	0,00%	0,00%	0,00%

2. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

$$\text{Immateriális javak aránya} = \frac{\text{immateriális javak}}{\text{befektetett eszközök}}$$

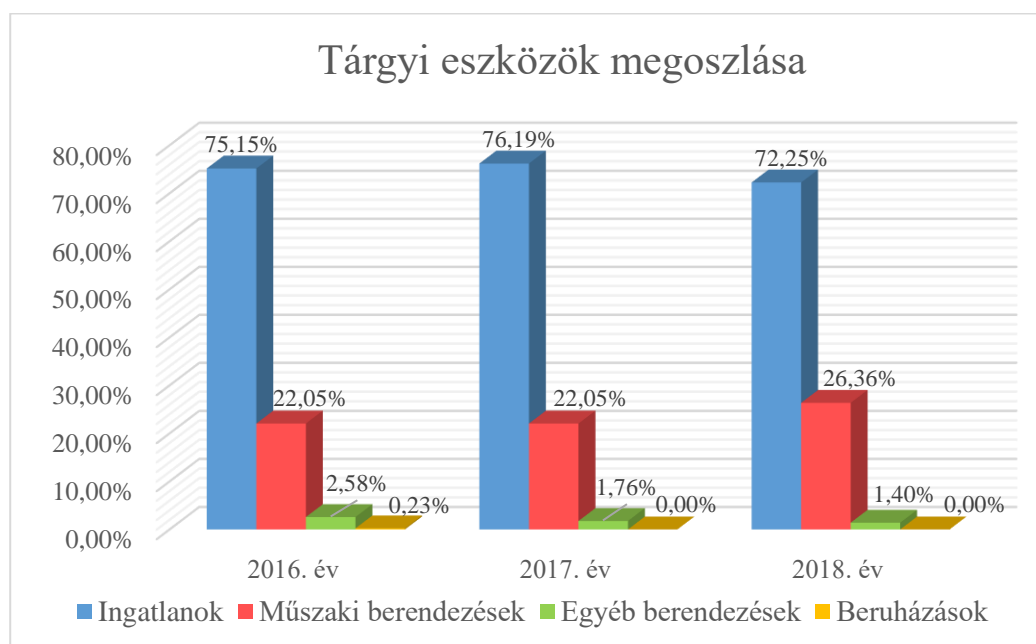
Az immateriális javak csekély mértékben szerepelnek a befektetett eszközök között, 2016-ban és 2017-ben a vagyoni értékű jogokból és szellemi termékekből tevődik össze. Értéke évről évre csökken, 2018-ban nem szerepelt szellemi termék az immateriális javak között.

$$\text{Tárgyi eszközök aránya} = \frac{\text{tárgyi eszközök}}{\text{befektetett eszközök}}$$

A tárgyi eszközök aránya megmutatja, hogy tartósan lekötött eszközök (ingatlanok, műszaki berendezések és egyéb berendezések) milyen arányban szerepelnek a befektetett eszközök között.

A táblázatból láthatjuk, hogy a vállalkozás nem rendelkezett egyik évben sem befektetett pénzügyi eszközökkel, tehát a befektetett eszközöket az immateriális javak, és jelentős számmal a tárgyi eszközök adják, ami azt jelenti, hogy a társaság nagy mennyiségű tárgyi eszköz készlettel rendelkezik.

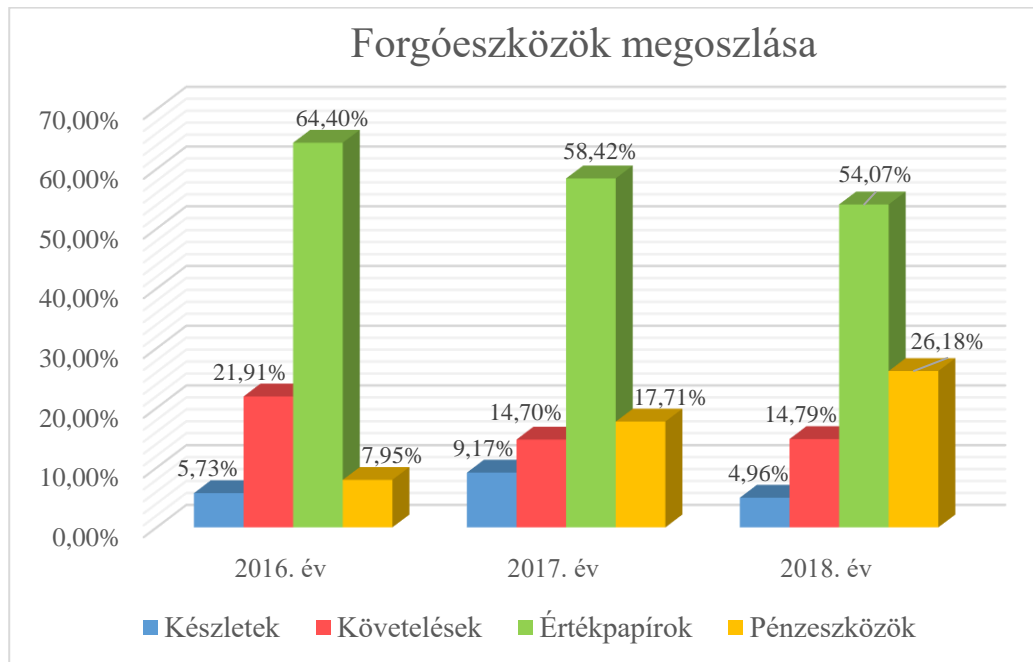
A tárgyi eszközök arányának emelkedése a vállalat beruházási hajlandóságára mutat rá. (Adorján Cs. és mások, 2005)



3. ábra: Tárgyi eszközök megoszlása (Saját szerk. a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A műszaki berendezések, gépek, járművek 2017. évről 2018. évre 4,31%-pontos emelkedést mutat, ami 13 659 e Ft-os növekedést jelentett. Az emelkedés arra világít

rá, hogy a vállalkozás vagyoni helyzete javult, műszaki berendezéseinek, gépparkjának állományát folyamatosan bővíti.



4. ábra: Forgóeszközök megoszlása (Saját szerk. a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A forgóeszközök legnagyobb részét általában a készletek és a követelések teszik ki. (Takács A., 2015) A Kft.-nél viszont a forgóeszközök között kiemelkedő százalékban az értékpapírok, azon belül is a forgatási célú értékpapírok állnak.

Az értékpapírok megoszlásánál évről évre csökkenés mutatkozik, a pénzeszközök megoszlása pedig folyamatos növekedést mutat.

$$\text{Készletek aránya} = \frac{\text{készletek}}{\text{forgóeszközök}}$$

A készletek aránya 2016-ról 2017-re 60%-kal nőtt, majd 2018-ra 46%-kal csökkent.

A vállalkozás mérlegében a készletek értékét az anyagok és a késztermékek adják.

A termékeinkhez megrendelt alapanyagokat a raktárunkba érkezésük után szinte azonnal bevonjuk a termelésbe, megkezdjük a késztermékek gyártását. Késztermékeinket határidőre gyártjuk, amennyiben már a szállítási határidő előtt egy-két héttel elkészül az adott termék, általában nem tartogatjuk a raktárunkban, hanem a legközelebbi szállítás alkalmával kiszállítjuk a vevő részére.

A sorozatgyártásban készült termékek alapanyagait nem halmozzuk fel raktárunkban, mert időnként a vevő egy-egy tétel műszaki rajzán módosításokat hajt végre. Így rugalmasan át tudunk térni az új rajz szerinti gyártásra.

$$\text{Követelések aránya} = \frac{\text{követelések}}{\text{forgóeszközök}}$$

A követelések aránya 2016-ról 2017-re 7,21%-pontos csökkenést mutat, 2018-ra pedig minimálisan nőtt. A vállalkozások számára nem kielégítő, ha magas a kintlevőségek aránya. (Adorján Cs. és mások, 2005) A SA-SA Kft.-nél ez a magas arány nem jellemző, az utolsó két vizsgált évben 15% körül mozog. A követelések arányának alakulásában nagy szerepe van a vevőkkel szembeni követeléseknek és az egyéb követeléseknek.

Megnevezés	2016. év		2017. év		2018. év	
Követelések áruszállításból és szolgáltatásból	31 168 eFt	60,79%	23 321 eFt	63,38%	33 419 eFt	82,82%
Egyéb követelések	20 100 eFt	39,21%	13 473 eFt	36,62%	6 934 eFt	17,18%

3. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A követelések arányából azt a következtetést vonom le, hogy vevőink fegyelmezettek, határidőre teljesítik kifizetéseiket. A társaságnál egyébként nem jellemző, nagyon ritka a vevők késedelmes fizetése.

$$\text{Értékpapírok aránya} = \frac{\text{értékpapírok}}{\text{forgóeszközök}}$$

A gazdálkodó társaság forgatási célú, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokkal rendelkezik.

Azokat az értékpapírokat kell itt kimutatni, melyeket a vállalkozás kamatbevétel, árfolyamnyereség céljából vásárolt, illetve ide tartoznak még azok az értékpapírok, melyek a tárgyévet követő évben lejárnak.

(https://penzugysziget.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=1986:15a-tétel&catid=43&Itemid=7)

A forgatási célú értékpapírok a mérlegben 2017-ről 2018-ra 1 326 eFt-tos emelkedés jelentkezett, megoszlásának csökkenése a pénzeszközök 8,47%-pontos emelkedésének tudható be.

$$\text{Pénzeszközök aránya} = \frac{\text{Pénzeszközök}}{\text{forgóeszközök}}$$

A pénzeszközök aránya évről évre növekedést mutat, 2016-ról 2017-re 25 717 eFt-tal, 2017-ről 2018-ra 27 130 eFt-tal emelkedett.

A vállalkozás a pénzeszközeit bankszámlán tartja, házipénztárában csak csekély összeget tart. A SA-SA Kft. pénzeszközeit folyamatosan visszaforgatja, befekteti a gyártásba.

Össességében a vállalkozás eszközszerkezetét és az abban bekövetkező változásokat kedvezőnek ítélem meg, mert a tárgyi eszközök, műszaki berendezések arányának emelkedése a vállalkozási tevékenységet közvetlenül szolgáló eszközök beszerzéséből adódik.

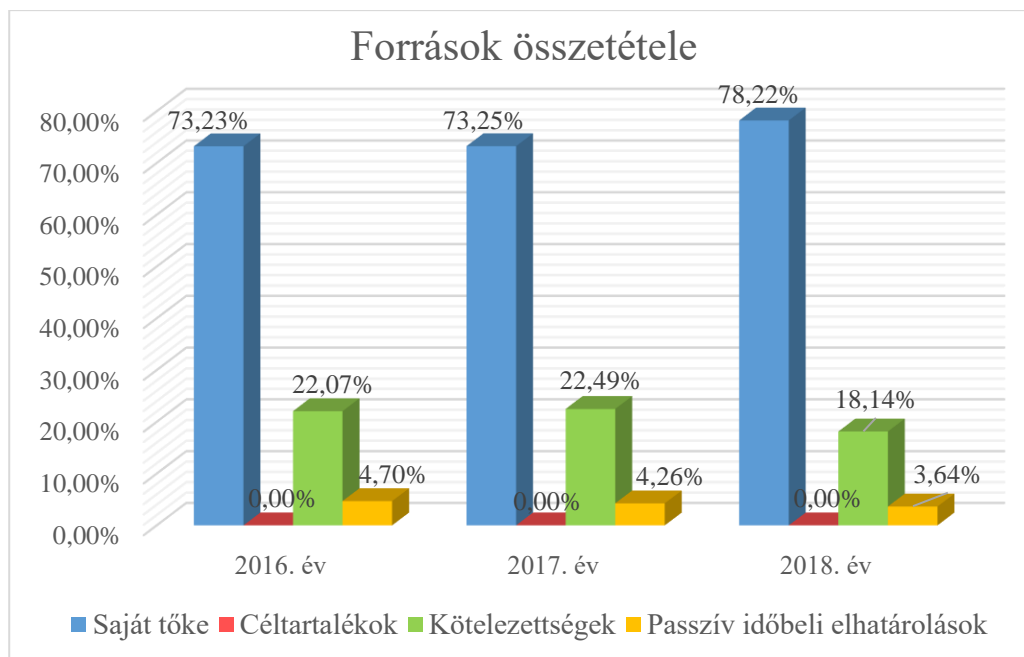
4.3. A források összetételének vizsgálata

A források elemzésével információt kapunk arról, hogy a vállalkozás az eszközök finanszírozását milyen mértékben fedezi saját és idegen forrásból.

A társaság forrásainak megoszlása:

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Saját tőke	73,23%	73,25%	78,22%
Céltartalékok	0,00%	0,00%	0,00%
Kötelezettségek	22,07%	22,49%	18,14%
Passzív időbeli elhatárolások	4,70%	4,26%	3,64%
Összesen	100%	100%	100%

4. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)



5. ábra: Források összetétele (Saját szerk. a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

$$\text{Saját tőke aránya} = \frac{\text{saját tőke}}{\text{források összesen}}$$

A saját tőke aránya mutató, más néven tőkeellátottság mutató arról ad tájékoztatást, hogy a vállalkozás milyen arányban rendelkezik saját forrással.

A saját tőke állománya mindhárom vizsgált évben növekedést mutat, 2016. évről 2017. évre 4 889 eFt-tal, 2017.évről 2018. évre 51 188 eFt-tal emelkedett. A nagymértékű emelkedés a vállalkozás adózott eredményének és lekötött tartalékának növekedéséből ered.

$$\text{Céltartalékok aránya} = \frac{\text{céltartalékok}}{\text{források összesen}}$$

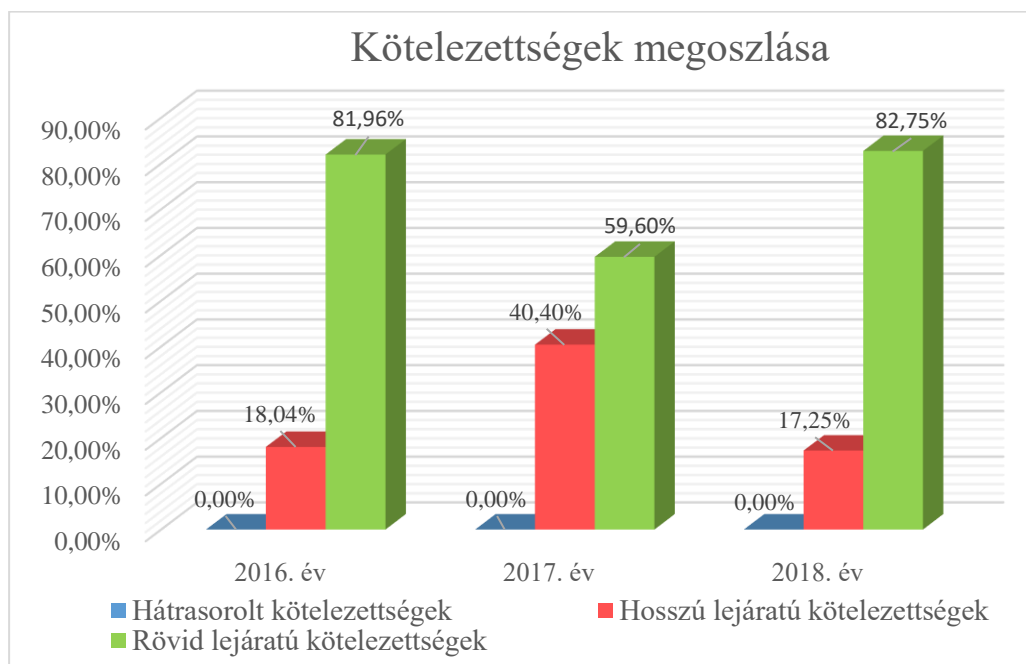
A vállalkozás a várható kötelezettségeire céltartalékot nem képez.

$$\text{Kötelezettségek aránya} = \frac{\text{kötelezettségek}}{\text{források összesen}}$$

A kötelezettségek arányát a vállalkozás eladósodási fokának is nevezik. (Adorján és mások, 2005) A kötelezettségek megoszlásánál nem lehet meghatározni optimális vagy kritikus értéket. Arányának állandósága vagy növekedése nem feltétlenül jelent rosszat. (Bíró T. és mások, 2016)

A társaságnál a mutató értéke a második vizsgált évre kis mértékben növekszik, majd a harmadik évre csökken.

A kötelezettségeket érdemes tovább vizsgálni, megnézni milyen kintlévőségei vannak a vállalkozásnak.



6. ábra: Kötelezettségek megoszlása (Saját szerk. a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A diagrammon látjuk, hogy a vállalkozás kötelezettségei között nem szerepelnek hátrasorolt kötelezettségek, magas százalékban pedig a rövid lejáratú kötelezettségek vannak.

2017. évben a rövid lejáratú kötelezettségek aránya 22,36 %-pontos csökkenést mutat a hosszú lejáratú kötelezettségek növekedése miatt. 2017-ről 2018-ra azonban a rövid lejáratú kötelezettségeknél 38,84%-os emelkedést látunk a diagrammon, ezzel együtt a hosszú lejáratú kötelezettségek aránya 38,84%-kal csökkent.

A rövid lejáratú kötelezettségeknél érdemes megvizsgálni a szállítókkal szembeni kötelezettségeket.

$$\text{Szállítói kötelezettségek részaránya} = \frac{\text{kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból	23,75%	37,29%	26,97%

5. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

Véleményem szerint a kapott százalékos megoszlások elfogadhatónak tekinthetők.

2016-ról 2017-re ugyan 57%-kal emelkedett a szállítókkal szembeni kötelezettségek aránya, de 2018-ra sikerült 27,67%-kal csökkenteni az előző évhez képest.

A szállítói tartozás kiegyenlítésénél igyekszünk a fizetési határidőn belül maradni, cégünkre nem jellemző a késedelmes fizetés. A beszállítónk egy részénél úgynevezett skontót vehetünk igénybe, e cégek követeléseinek kiegyenlítésénél különösen figyelünk a határidő betartására.

$$\text{Passzív időbeli elhatárolások aránya} = \frac{\text{passzív időbeli elhatárolások}}{\text{források összesen}}$$

A vállalatnál a passzív időbeli elhatárolások a költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolásából és halasztott bevételekből tevődik össze.

Passzív időbeli elhatárolás közé azok a költségek tartoznak, melyek a tárgyévet terhelik, de kifizetésük csak következő évben válik esedékessé. Ilyen költség, ráfordítás például a közüzemi számlák, bankköltség, hitelkamat.

A halasztott bevételek között például a nem realizált árfolyamveszteség elhatárolását, átvállalt kötelezettséget mutatjuk ki.

4.4. Horizontális mérlegelemzés

A horizontális mérlegelemzés során a mérleg passzívait viszonyítjuk az aktívákhoz vagy fordítva. A következő mutatószámokkal a társaság hosszú távú pénzügyi helyzete vizsgálható. (Adorján és mások, 2005)

$$\text{Befektetett eszközök fedezettsége} = \frac{\text{saját tőke}}{\text{befektetett eszközök}}$$

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Befektetett eszközök fedezettsége	139,03%	146,50%	160,09%

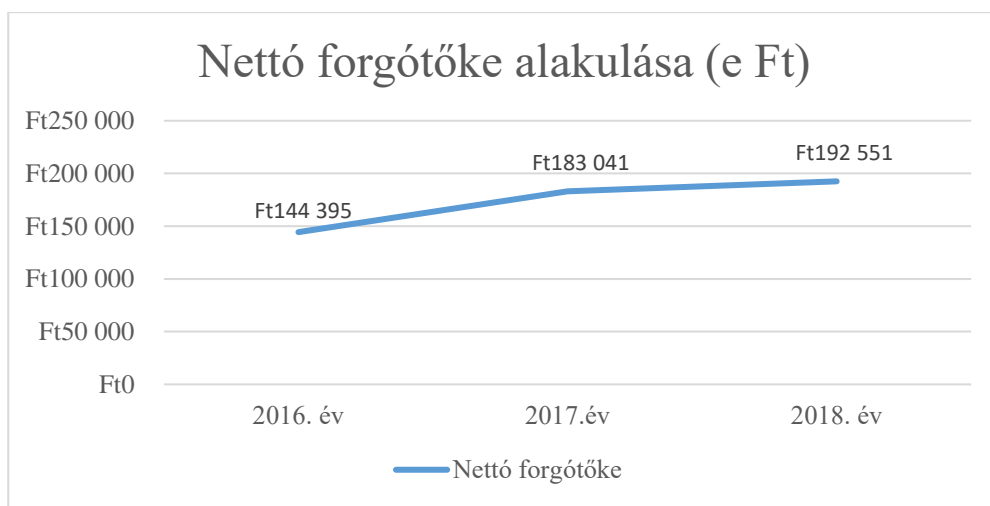
6. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A vállalkozás vagyonfedezete 2017-re 5,38%-kal, majd 2018 9,27%-kal emelkedett. A saját tőke értéke 100 000 eFt-tal több a befektetett eszközök értékénél. (Adorján és mások, 2005)

Nettó forgótőke = Forgóeszközök - rövid lejáratú kötelezettségek

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Forgóeszközök	233 961 eFt	250 290 eFt	272 910 eFt
- Rövid lejáratú kötelezettségek	- 89 566 eFt	- 67 249 eFt	- 80 359 eFt
= Nettó forgótőke	144 395 eFt	183 041 eFt	192 551 eFt

7. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)



7. ábra: Nettó forgótőke alakulása (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A nettó forgótőke mutató stabilitást mutat (Adorján és mások, 2005), az első vizsgált évről 26,76 %-os emelkedést, 2017-ről 2018-ra pedig 5,2 %-os javulás jelentkezett alakulásában.

$$\text{Szállítók fedezettségi mutatója} = \frac{\text{vevők}}{\text{szállítók}}$$

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Szállítók fedezettségi mutatója	146,52%	93,00%	154,22%

8. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

2016-ról 2017-re a szállítói kötelezettségek vevőkkel szembeni követelésekhez viszonyított arányának 36,52%-os romlása a vállalat pénzügyi helyzetének szempontjából pozitívumként értékelhető, sajnos 2018-ra ez az arány 65,82%-kal emelkedett.

5. A VÁLLALKOZÁS PÉNZÜGYI HELYZETÉNEK VIZSGÁLATA

„Egy vállalkozás mérete, tevékenységi köre, piaci pozíciója, a realizálás ütemessége, a kapacitás kihasználása, fejlesztési törekvései és jövedelmezősége alapvetően meghatározzák pénzügyi helyzetét.”¹³

A vagyoni elemzés mellett fontos megvizsgálni a vállalkozás pénzügyi helyzetét is, biztosítani kell a pénzügyi műveletek zavartalanságát, és fel kell kutatni az esetlegesen előforduló pénzügyi nehézségeket.

Likviditási zavar, pénzhiány akkor is adódhat, ha a tevékenység nyereségesen működik. Abban az esetben például, ha a vevő még nem egyenlítette ki a tartozását, a szállítónak pedig fizetnünk kell, finanszírozási gondok keletkezhetnek.

Ugyanígy a veszteség sem jelent feltétlenül fizetéképtelenséget, hiszen vannak olyan számviteli elszámolások (amortizáció, selejtezés), ami a társaság eredményét rontja, de fizikailag nem jár pénzmozgással.

A túl magas likviditás és a tőkehiány sem tesz jót a gazdasági társaságoknak, mert a jövedelmezőség csökkenését idézheti elő.

Likviditási probléma akkor jelentkezik, amikor a vállalat a rendelkezésre álló tőkét hosszútávra leköti, emellett kötelezettséget vállal (kölcsönt vesz fel), amit nem tud határidőre kifizetni a pénzeszközei hosszútávra történő befektetése miatt.

A pénzügyi elemzésnek az a célja, hogy a múltbeli események, adatok alapján megítéljük a vállalkozás pénzügyi és likviditási helyzetét. *(Adorján és mások, 2005)*

A pénzügyi helyzet elemzése során két területet vizsgálunk, a vállalkozás adósságállományát (eladósodottságát), illetve a likviditását, azaz rövid távú fizetőképességét. *(Takács A., 2015)* E vizsgálatot a horizontális mutatószámokkal és a likviditási mérleg segítségével fogom végezni.

5.1. Az adósságállományra vonatkozó mutatók

Az adósságállományra vonatkozó mutatók a saját- és az idegen források arányát, és azok egymással való kapcsolatát vizsgálja. *(Bíró T. és mások, 2016)*

¹³ ADORJÁN (és mások): Üzemgazdasági számvitel. Budapest: Saldo, 2005. p. 318.

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Adósságállomány	19 718 eFt	45 594 eFt	16 751 eFt
Adósságállomány aránya	5,16%	11,04%	3,85%
Saját tőke aránya	94,84%	88,96%	96,15%
Adósságállomány fedezettsége	18,39	8,06	25,00
Rövid távú működésbiztonsági mutató	161,22%	2,72	2,40
Hosszú távú működésbiztonsági mutató	146,59%	164,68%	166,49%

9. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

Adósságállomány = hátrасorolt + hosszú lejáratú kötelezettségek

Az adósságállomány a hosszú lejáratú- és hátrасorolt kötelezettségeket foglalja magába. (Takács A., 2015) A társaság adósságállománya 2016-ról 2017-re több mint kétszeresére nőtt hitelfelvétel miatt, majd 2018-ra 63,26%-kal csökkent.

$$\text{Adósságállomány aránya} = \frac{\text{adósságállomány}}{\text{saját tőke} + \text{adósságállomány}}$$

Az adósságállomány aránya mutató a tartós források struktúráját elemzi. (Bíró T. és mások, 2016) Az adósságállomány aránya az első vizsgált évről a második évre 5,88%-ponttal emelkedett. Az emelkedés nem minősíthető negatívnak, mert a hitelfelvétel beruházási célú volt, új eszközök beszerzésére lett fordítva.

$$\text{Saját tőke aránya} = \frac{\text{saját tőke}}{\text{saját tőke} + \text{adósságállomány}}$$

A saját tőke aránya mutató tulajdonképpen az adósságállomány aránya mutató reciproka, szintén a tartós forrásokat vizsgálja. 2017-ben csökkenésének oka az adósságállomány, azaz a hosszú lejáratú kötelezettségek emelkedése.

$$\text{Adósságállomány fedezettsége} = \frac{\text{saját tőke}}{\text{adósságállomány}}$$

Az adósságállomány fedezettsége mutatót együtthatós formában mutatom be. Ez az arány azt mutatja, hogy az adósságállományt milyen arányban fedezi a társaság saját tőkéje.

2016-ban a saját tőke több mint 18-szorosan fedezte az adósságállományt, azaz a hosszú lejáratú kötelezettségeket. Ez az arány 2017-ben a 8-szorosára csökkent, majd 2018-ra 25-szörösére emelkedett. A csökkenést itt is a hosszú lejáratú kötelezettségek emelkedése okozta.

A vállalkozást nem fenyegeti az eladósodottság, a saját tőke sokszorosan fedezi a hosszú lejáratú kötelezettségeket. A hitelek törlesztése az adósságállomány további csökkenését fog eredményezni.

5.2. A rövidtávú likviditásra vonatkozó mutatók

A vállalatok adósságállományának vizsgálata mellett szükséges megvizsgálni a likviditást is mutatószámok segítségével. Ezek a mutatószámok úgynevezett intenzitási viszonyszámok, melyek azt mutatják meg, hogy a társaság forgóeszközei, valamint annak egyes mérlegcsoportjai hány százalékos fedezetet biztosítanak a rövid lejáratú kötelezettségekre. (Takács A., 2015)

„A vállalkozás likviditását a forgóeszközeinek összetétele határozza meg.”¹⁴ A likviditás szempontjából nem elhanyagolható annak a vizsgálata, hogy a forgóeszközök között milyen arányban szerepelnek a lekötött, a mobilizálható (pénzzé tehető) és a mobil eszközök. (Virág M. és mások, 2013)

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Likviditási mutató (current ratio)	2,61	3,72	3,40
Likviditási gyorsráta (quick ratio)	2,46	3,38	3,23
Pénzhányad (pénzeszköz-likviditás)	20,78%	65,91%	88,92%
Hitelfedezettségi mutató	57,24%	54,71%	50,22%
Kamatfedezeti mutató	4,48	4,99	51,99

10. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

$$\text{Likviditási arány} = \frac{\text{forgóeszközök}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

¹⁴ VIRÁG Miklós (és mások): Pénzügyi elemzés, csődelőrejelzés, válságkezelés. Budapest: Kossuth, 2013. p. 40.

A leggyakrabban használatos mutató a likviditási mutató, „a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek arányát fejezi ki”¹⁵, a hitelezők kockázatának megítélésére szolgál. A mutató számításával annak a kockázatát mutatják ki, hogy a vállalat a kötelezettségeinek rendezése elmarad, a hitelezők követelése milyen valószínűséggel térülnek meg. Minél nagyobb arányszámot kapunk, annál jobb a hitelezők helyzete. (Virág M. és mások, 2013)

A mutató értékének optimális esetben meg kell haladnia a 100%-ot, mert fontos szabály, hogy a forgóeszközöknek minden esetben fedeznie kell a rövid lejáratú kötelezettségeket. (Takács A., 2015)

A vizsgált vállalkozás likviditási mutatója mindhárom évben meghaladja a 100%-ot, a forgóeszközök több mint kétszeresen, illetve az utolsó két évben háromszorosan fedezte a rövidtávú kifizetéseket. A mutató pozitív irányba történő elmozdulása a forgóeszközök értékének emelkedése miatt következett be.

A képletből úgynevezett szűkített likviditási mutató (likviditási gyorsráta) képezhető:

$$\text{Likviditási gyorsráta} = \frac{\text{Forgóeszközök - készletek}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

A gyorsráta alkalmazásánál a készletek értékét le kell vonni a forgóeszközök értékéből, mert az anyagkészleteket nem értékesítési célból, hanem a gyártási folyamatban történő felhasználásuk miatt szerezzük be, ezért eladásuk időt igényel. (Takács A., 2015)

A mutató minél nagyobb értéket mutat, annál kedvezőbb a vállalkozás likviditásának megítélése. (Bíró T. és mások, 2016) A mutató az első évben meghaladja a 200%-ot, a másik két évben pedig a 300%-ot is, tehát a likviditási gyorsrátaival kapott eredményeket kielégítőnek ítélem. A kapott értékekből azt a következtetést vonom le, hogy a vállalkozás a készletek mobilizálása nélkül is képes eleget tenni rövid lejáratú kötelezettségeinek.

$$\text{Pénzhányad} = \frac{\text{Pénzeszközök}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

¹⁵ TAKÁCS András: Vállalatértékelés magyar számviteli környezetben. Budapest: Perfekt, 2015. p. 21.

A vállalat azonnali likviditását a pénzeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek hányadosa mutatja. Azt vizsgálja, hogy a társaság a rövidtávú kifizetéseit milyen arányban tudja teljesíteni. (Bíró T. és mások, 2016)

2016-ban a mutató értéke 20,78% körül mozgott, ami 2017-re 65,91%-ra, majd 2018-ra 88,92%-ra emelkedett. A mutató magas értéke a likviditást tekintve kedvező, de a cég gazdálkodása szempontjából inkább negatívumként értékelendő, mert arra utal, hogy a SA-SA Kft.-nek túl sok a szabad pénzeszköze, ami hosszú távon nyereségkieséshez vezet. (dr. PUCSEK J.: *Pénzügyi és számviteli kontrolling*, 2013. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_e7_penzugyi_es_szamviteli_kontrolling_scorm/a_rovid_tavu_penzugyi_helyzet_a_likviditas_elemzese_likviditasi_mutatok_segitsegevel_gNXoOQI6PByCPhD1.html)

$$\text{Hitelfedezettségi mutató} = \frac{\text{követelések}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

A mutató arról ad tájékoztatást, hogy a vállalkozás rövidtávú kifizetéseit milyen arányban fedezik a várhatóan 1 éven belül befolyó pénzeszközök. (Takács A., 2015)

A mutató értéke 2016-ban volt a legmagasabb, 57,24%, majd 2017-re 4,42%-kal, 2017-ről 2018-ra pedig 8,2%-kal csökkent. A társaság körülbelül fele arányban tudja követeléseiből a rövid lejáratú kötelezettségeit fedezni.

$$\text{Kamatfedezeti mutató} = \frac{\text{adózás előtti eredmény} + \text{fizetett kamatok}}{\text{fizetett kamatok}}$$

A mutató azt a célt szolgálja, hogy megmutassa, hogy az adózás és a kamatfizetés előtti eredmény milyen mértékben fedezi a vállalt kötelezettségek kamatterheit. (Takács A., 2015)

A kapott eredményből látszik, hogy az első két vizsgált évben majdnem 5-szörösen fedezi a kamatfizetési kötelezettségeket, az utolsó évben pedig ez az arány közel 52-szeresére emelkedett.

6. A VÁLLALKOZÁS JÖVEDELMEZŐSÉGÉNEK ELEMZÉSE

6.1. A jövedelmi helyzet vizsgálata

A vállalkozások eredményességének vizsgálatában fontos szerepet játszik a gazdasági társaságok jövedelmi helyzetének elemzése is. A jövedelmi helyzet elemzését más néven eredményelemzésnek is hívjuk.

„Az eredményesség megítélésének az egyik mutatója a gazdálkodó szervezetek által az adott időszakban elért jövedelem.”¹⁶

A jövedelmezőségi helyzet vizsgálata során az egyes eredménykategóriákat vetjük össze valamilyen vetítési alaphoz. Ez az elemzési típus információt szolgáltat a vállalkozás beszámolójában az eredményesség alakulásáról, lehetőséget ad az iparágban szereplő más vállalkozásokhoz történő viszonyításhoz, valamint segít megítélni a vállalatok jövedelemtermelő-képességét.

A számviteli törvényben foglaltak szerint a kiegészítő mellékletben szerepeltetni kell a vállalkozás jövedelmezőségi helyzetének alakulását. (Bíró T. és mások, 2016)

6.1.1. Bruttó jövedelmezőség

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Bruttó jövedelmezőség (fedezeti hányad)	100,00%	100,00%	93,08%

11. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

$$\text{Bruttó jövedelmezőségi mutató} = \frac{\text{értékesítés bruttó eredménye}}{\text{értékesítés nettó árbevétele}}$$

A mutatót más néven fedezeti hányadnak hívják. Az első két évben a mutató értéke 100%, mert az értékesítés közvetlen költségei az eredménykimutatásban 0 értéket mutat.

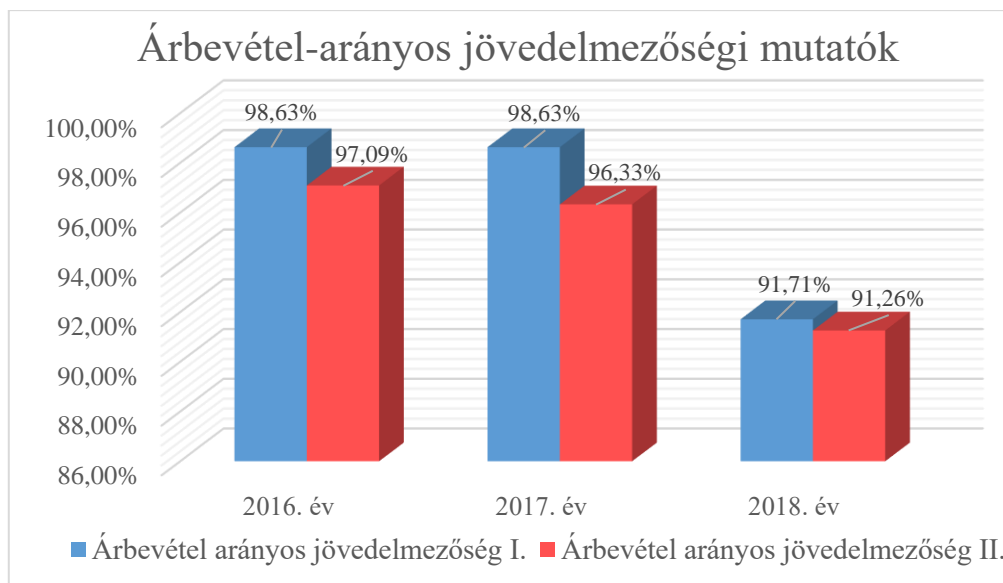
6.1.2. Árbevétel- (bevétel-) arányos jövedelmezőségi mutatók

$$\begin{aligned} \text{Árbevétel arányos jövedelmezőség I.} &= \\ &= \frac{\text{üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{értékesítés nettó árbevétele} + \text{egyéb bevétel}} \end{aligned}$$

$$\text{Árbevétel arányos jövedelmezőség II.} = \frac{\text{adózás előtti eredmény}}{\text{összes bevétel}}$$

(Bíró T. és mások, 2016)

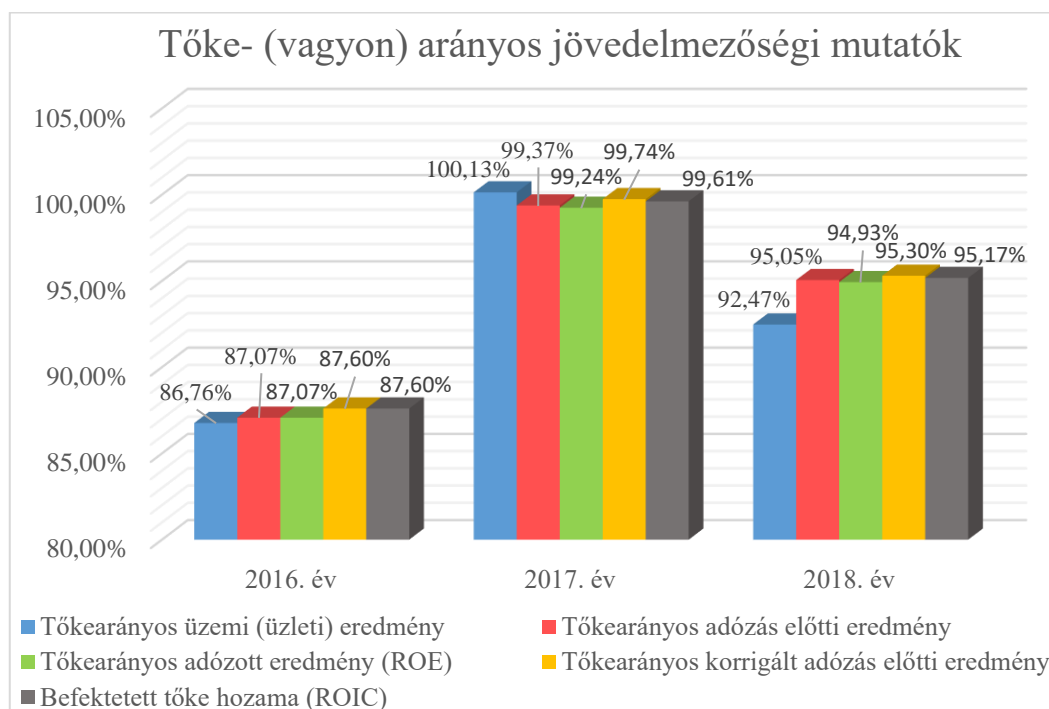
¹⁶ ADORJÁN (és mások): Üzemgazdasági számvitel. Budapest: Saldo, 2005. p. 246.



8. ábra: Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatók (Saját szerk. a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A diagrammon láthatjuk, hogy az I. számú mutató 2016-ról 2017-re nem változott, de 2018-ra 7%-kal csökkent, A II. számú mutató évről évre, 0,78%-os majd 5,27%-os csökkenést mutat. A bevételek nyereségtartalmának csökkenése az értékesítés nettó árbevételének növekedésével magyarázható.

6.1.3. Tőke- (vagyon-) arányos jövedelmezőségi mutatók



9. ábra: Tőke-(vagyon) arányos jövedelmezőségi mutatók (Saját szerk. a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A tőkearányos jövedelmezőség mutatóinak alakulásánál látható, hogy 2016-ról 2017-re az összes mutatónál jelentős javulás mutatkozott, 2018-ra azonban romlás következett be. A visszaesés nem volt olyan mértékű, hogy a 2016-os eredmények alá csökkenjenek, így is jóval a 2016-os értékek fölött helyezkednek el.

$$\text{Tőkearányos üzemi (üzleti) eredmény} = \frac{\text{üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{saját tőke}}$$

2016-ról 2017-re a mutató 15,41%-kal emelkedett, majd 2018-ra 7,65%-kal csökkent.

A növekedés abból ered, hogy az üzemi eredmény 16,96%-kal emelkedett, míg a saját tőke csupán 1,35%-kal. Majd 2018-ra a számláló és a nevező szintén emelkedett, de míg az üzemi eredmény 5,21%-kal, addig a saját tőke 13,93%-kal.

A tőkearányos üzemi eredményt fel tudjuk bontani az alábbi összefüggésre:

$$\frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Saját tőke}} = \frac{\text{adózott eredmény}}{\text{értékesítés nettó árbevétele}} \times \frac{\text{értékesítés nettó árbevétele}}{\text{saját tőke}}$$

A szorzat első tagját a tőkearányos jövedelmezőségnek hívjuk, második tagjával pedig a tőke forgási sebességét mérhetjük. Ez az összefüggés segítséget nyújt arra, hogy több év adatait összehasonlítva megállapítsuk, melyik tényező milyen irányú alakulásából ered a tőkearányos jövedelmezőség mutató változása. *(Kresalek P. és mások, 2016)*

<u>Megnevezés</u>	2016. év	2017. év	2018. év
<u>Üzemi eredmény</u> Értékesítés nettó árbevétele	99,70%	99,21%	92,14%
<u>Értékesítés nettó árbevétele</u> Saját tőke	87,02%	100,92%	100,35%
Tőkearányos üzemi eredmény	86,76%	100,13%	92,47%

12. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A táblázatban jól látható, hogy a tőkearányos üzemi eredmény 2017-re történő 13,37%-pontos emelkedése a szorzat tényezőinek együttes hatásából ered. A saját

tőke forgási sebessége 2016-ról 2017-re 13,9%-ponttal emelkedett, az árbevétel nyereségtartalma pedig 0,49%-ponttal csökkent.

2017-ről 2018-ra a vizsgált mutató aránya sajnos 7,66%-pontos csökkenést mutat, ami a tőkearányos jövedelmezőség 7,07%-pontos, és a saját tőke forgási sebességének 0,57%-pontos csökkenésével hozható összefüggésbe. *(Kresalek P. és mások, 2016)*

$$\text{Tőkearányos adózott eredmény (ROE)} = \frac{\text{adózott eredmény}}{\text{saját tőke}}$$

A tőkearányos adózott eredmény (Returne on Equity) a vállalkozások jövedelmezőségének vizsgálata szempontjából az egyik leggyakrabban alkalmazott mutató. Nemzetközi viszonylatban is gyakran alkalmazzák vállalatok egymáshoz viszonyításához. A mutató a vállalkozás vezetőségének nyújt hasznos információkat az osztalékfizető képességről és a tőkegyarapodás lehető legnagyobb mértékéről. *(Bíró T. és mások, 2016)*

A Returne on Equity mutató 87,07%-ról 2017-re 99,24%-ra emelkedett, majd 2018-ra 94,93%-ra esett vissza. A mutató csökkenése negatívan értékelendő, de tulajdonképpen 2016-ról 2018-ra - a csökkenés ellenére is - 9%-kal emelkedett az adózott eredmény és a saját tőke aránya.

A maximális osztalékfizetési képességet a legjobban az adózott eredmény és a jegyzett tőke arányával tudjuk megvizsgálni.

(dr. PUCSEK J.: Pénzügyi és számviteli kontrolling, 2013)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_e7_penzugyi_es_szamviteli_kontrolling_scorm/jovedelmezosegi_mutatok_kepzese_es_ertekelese_abRGFkDu5X7HY6RF.html?fbclid=IwAR1tF5B67tgftwU-30h4hI4aInL7VDIk4T72cF0X-po85oBo2Pj7fp6e1sw

$$\text{Tőkearányos korrigált adózás előtti eredmény} = \frac{\text{EBIT}}{\text{saját tőke}}$$

$$\text{Befektetett tőke hozama (ROIC)} = \frac{\text{NOPLAT}}{\text{saját tőke}}$$

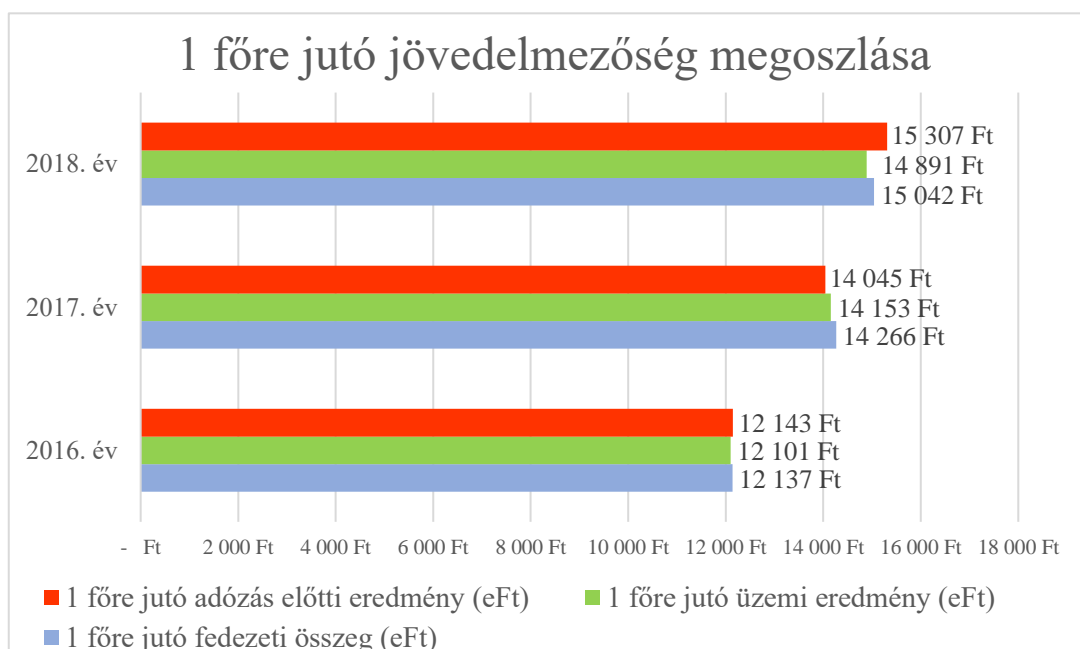
Mindkét mutató esetében ugyanazt tudom megállapítani, amit az összes tőkearányos jövedelmezőségi mutató esetében.

A tőkearányos korrigált adózás előtti eredmény 2017-re 13,86%-kal, a ROIC mutató 13,71%-kal emelkedett. 2018-ra mindkét mutató esetében romlás következett be, mindkét mutató 4,45%-kal csökkent az előző évhez képest.

Annak ellenére, hogy a tőke-arányos jövedelmezőségi mutatók 2018-ra csökkenést produkáltak, összességében 2016-os évhez képest mindegyik mutató értéke 6-10%-kal emelkedett a 2018-as évre, ami pozitívumként értékelendő.

6.1.4. Élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók

Úgy gondolom egy termelő vállalkozás működésénél kulcsfontosságú szerepet tölt be az élőmunka, ezért a jövedelmezőség vizsgálata során az eredménykategóriákat összevetettem a vállalat dolgozóinak számával.



10. ábra: 1 főre jutó jövedelmezőség megoszlása (Saját szerk. a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A diagramon jól látható, hogy a vizsgált években a három eredménykategória a vállalkozás létszámához viszonyított megoszlása minimális mértékben tér el egymástól.

A mutatók évről évre nagyobb eredményt mutatnak, 2016-ról 2017-re a megoszlásuk átlagosan 16,72%-kal, 2017-ről 2018-ra pedig 6,55%-kal emelkedett, tehát pozitív változás következett be a mutatók alakulásánál. Mivel a vizsgált három évben a vállalkozás dolgozóinak száma nem változott, megállapítható, hogy

a SA-SA Kft. a létszám változatlansága mellett évről évre növelni tudta eredményét, létszámkapacitását egyre jobban használta ki.

$$\text{1 főre jutó fedezeti összeg} = \frac{\text{értékesítés bruttó eredménye}}{\text{létszám}}$$

Az egy főre jutó fedezeti összeg mutató fejezi ki leginkább a munkaerő-kihasználtságot, azt mutatja, hogy 1 munkavállaló mennyi árbevételt realizál a vállalkozásnak. A mutató folyamatosan növekszik, 2016-ról 2017-re 2 129 eFt-tal, 2017-ről 2018-ra pedig 776 eFt-tal emelkedett. A vizsgált három év alakulását tekintve egy munkavállaló átlagosan 1 151,25 eFt-ot termelt a vállalkozásnak havonta. A mutató növekedése az értékesítés bruttó eredményének 17,54% és 5,44%-os növekedésével hozható összefüggésbe.

$$\text{1 főre jutó üzemi (üzleti) eredmény} = \frac{\text{üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{létszám}}$$

Az egy főre jutó üzemi eredmény is kedvezően alakult, 16,96%-kal és 5,21%-kal emelkedett az évek során.

$$\text{1 főre jutó adózás előtti eredmény} = \frac{\text{adózás előtti eredmény}}{\text{létszám}}$$

Az egy főre jutó adózás előtti eredmény alakulása sem történt másként, az adózás előtti eredmény 15,66%-os és 8,98%-os emelkedése ugyanilyen arányú emelkedést eredményezett a mutatónál. *(Kresalek P. és mások, 2016)*

Az élők munkajövedelmezőséget további mutatókkal lehet elemezni, képzésüknél az eredménykategóriákat a bérköltséggel vagy a személyi jellegű ráfordításokkal vetjük.

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Béarányos bruttó jövedelmezőség	5,78	5,04	4,96
Béarányos üzemi (üzleti) jövedelmezőség	5,76	5,00	4,91
Élők munkaráfordítás-arányos jövedelmezőség	30,14	35,99	32,39

13. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A mutatókat az arány nagysága miatt, a jobb értelmezhetőség érdekében együttíthatós formában mutatom be.

$$\text{Bérrányos bruttó jövedelmezőség} = \frac{\text{értékesítés bruttó eredménye}}{\text{bérköltség}}$$

A bérrányos bruttó jövedelmezőség mutatóval azt tudjuk elemezni, hogy az értékesítés bruttó eredményére mekkora bérköltség jut. A jövedelmezőségi mutató folyamatosan csökken, az első vizsgált évről 12,8%-kal, az utolsó évre pedig 1,59%-kal romlott.

$$\text{Bérrányos üzemi (üzleti) jövedelmezőség} = \frac{\text{üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{bérköltség}}$$

A bérrányos üzemi (üzleti) jövedelmezőség mutató azt mutatja, hogy az üzemi (üzleti) tevékenység eredményére mekkora mértékben fedezi a dolgozók munkabérét. Ennél a mutatónál is romlás tapasztalható, a második vizsgált évre 13,19%-kal, az utolsó évre pedig 1,8%-kal csökkent az arányszám.

Mindkét mutató értékének csökkenése a munkabérek folyamatos növekedése miatt következett be. A vállalkozás eredménykategóriái nőttek, de az értékesítés bruttó eredményének 17,54%-os és 5,44%-os emelkedése, illetve az üzemi tevékenység eredményének 16,96%-os és 5,21%-os emelkedése mellett a bérköltségek 34,84%-kal és 7,06%-kal emelkedtek, ami összességében a mutató értékének romlását idézte elő.

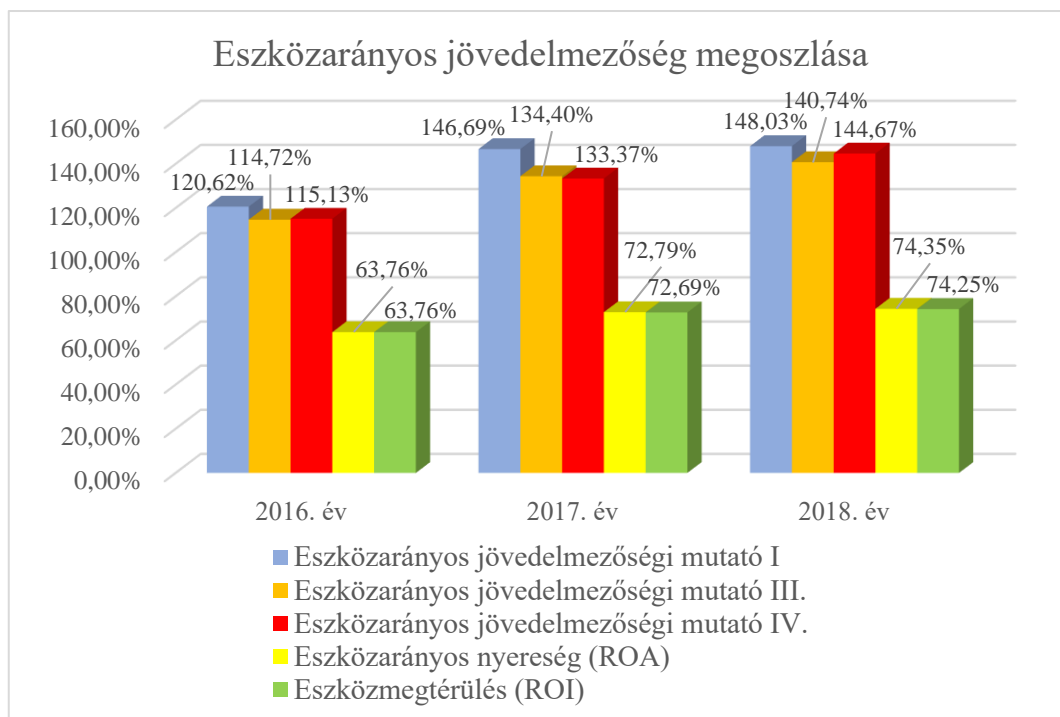
A SA-SA Kft. jövedelmezőségi helyzete a vizsgált jövedelmezőségi mutatók csökkenése ellenére sem mondható kritikusnak, hiszen 2018-ban a társaság eredményei majdnem ötszörösen fedezik a munkavállalók bérköltségeit.

$$\text{Élőmunkaráfordítás-arányos jövedelmezőség} = \frac{\text{üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{személyi jellegű ráfordítás}}$$

Az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye 2016-ban 30-szeresen, 2017-ben majdnem 36-szorosan, 2018-ban pedig 32-szeresen fedezi a munkavállalókkal kapcsolatos személyi jellegű ráfordításokat.

6.1.5. Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók

„E mutatók esetében célszerűen választott eredménykategóriát viszonyítottunk az eszközök meghatározott csoportjához, alakulásuk az eszközök jövedelemtermelő képességére ad jelzéseket.”¹⁷



11. ábra: Eszközarányos jövedelmezőség megoszlása (Saját szerk. a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II.	23,46	16,04	28,58

14. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

$$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I.} = \frac{\text{üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{immateriális javak + tárgyi eszközök}}$$

$$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II.} = \frac{\text{üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{készletek}}$$

$$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III.} = \frac{\text{üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{immat. javak+tárgyi eszk.+készletek}}$$

¹⁷ BÍRÓ Tibor (és mások): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Budapest: Perfekt, 2016. p. 111.

Az első eszközarányos jövedelmezőségi mutatónál az immateriális javakat és a tárgyi eszközöket, a másodiknál a készleteket, a harmadiknál pedig ezek együttes jövedelemtermelő képességét számoltam. Ezek az eszközök a vállalkozás fő tevékenységét szolgálják, ezért a társaság üzemi (üzleti) tevékenységének eredményéhez viszonyítottam őket.

A II. számú mutatót együtthatós formában szemléltetem a megoszlás nagysága miatt.

Az I. és a III. jövedelmezőségi mutató a Kft. számára kedvezően alakult. 2016-ról 2017-re 21,61% és 17,15%-kal, 2017-ről 2018-ra 0,91% és 4,72%-kal emelkedtek. A II. mutatószám alakulásáról sajnos nem mondható el ugyanez. A második vizsgált évre 31,62%-os csökkenés jelentkezett, amit a harmadik évre 78,16%-os emelkedés követett. A mutató romlását a készletek 71,06%-os emelkedése idézte elő. Negatív elmozdulása ellenére véleményem szerint a kapott eredmény kedvezőnek minősíthető, mert 2017-ben a csökkenés ellenére is 16-szoros volt a készletek jövedelemtermelő képessége.

$$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV.} = \frac{\text{adózás előtti eredmény}}{\text{befektetett eszközök} + \text{készletek}}$$

Az eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV. számításánál a befektetett eszközök és a készletek együttes értékét viszonyítom az adózás előtti eredményhez. Ez a mutató is kedvezően alakult az évek során, 2016-ról 2017-re 18,25%-ponttal, 2017-ről 2018-ra 11,30%-ponttal javult. A második vizsgált évre történő emelkedés a befektetett eszközök és készletek együttes összegének 0,16%-os csökkenésének és az adózás előtti eredmény 15,66%-os emelkedésének eredménye. 2018-ra a képletben szereplő eszközök aránya 0,47%-kal emelkedett az adózás előtti eredmény 8,98%-os emelkedésével szemben, ami szintén a jövedelmezőségi mutató növekedését érte el.

$$\text{ROA} = \frac{\text{adózás előtti eredmény}}{\text{eszközök összesen}}$$

$$\text{ROI} = \frac{\text{adózott eredmény}}{\text{eszközök összesen}}$$

Az eszközarányos nyereség mutató (Return on Assets) a nemzetközi viszonylatban egyik leggyakrabban használt jövedelmezőségi mutatók közé sorolható. Szintén nagy jelentőséggel bír az eszközmegtérülési (Return on Investment) mutató.

A mutatókkal a vállalkozás összes eszközeit viszonyítjuk az adózás előtti és az adózott eredményhez. (Bíró T. és mások, 2016)

Mindkét mutató folyamatos emelkedést mutat, növekedési ütemük majdnem megegyezik, 2016-ról 2017-re kerekítve 14%-kal, 2017-ről 2018-ra mindkettő 2,15%-os javulást eredményezett.

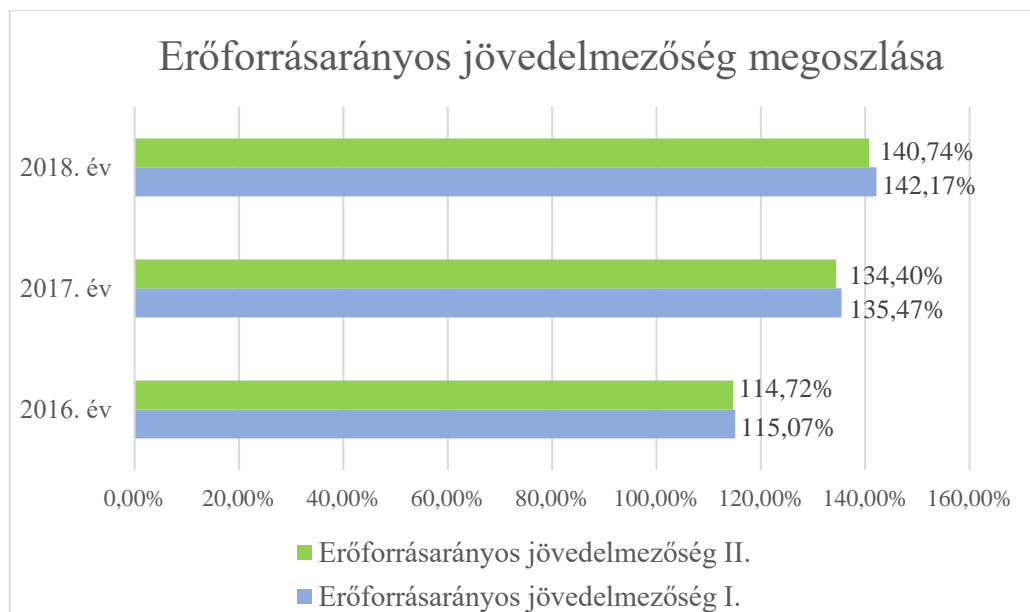
Az eszközarányos nyereség- és eszközmegtérülési mutató javulása annak volt köszönhető, hogy az adózás előtti eredmény és az adózott eredmény nagyobb mértékben nőtt, mint az eszközök összértéke.

6.1.6. Erőforrásarányos (komplex) jövedelmezőség

Az erőforrásarányos jövedelmezőségi mutatók a vállalkozás eredményeit hasonlítják össze a különböző erőforrásokkal.

$$\frac{\text{Értékesítés bruttó eredménye}}{\text{Lekötött eszközérték} + \text{bérköltség}}$$

$$\frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Lekötött eszközérték} + \text{bérköltség}}$$



12. ábra: Erőforrásarányos jövedelmezőség megoszlása (Saját szerk. a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A mutatók kedvező alakulása az eredménykategóriák nagyobb mértékű emelkedésének köszönhető. (Bíró T. és mások, 2016)

6.2. A hatékonyság elemzése

„A vállalatok hatékonyságának elemzésénél azt vizsgáljuk, hogy a rendelkezésre álló erőforrások mekkora teljesítmény elérését teszik lehetővé. Teljesítmények fogalma alatt a tevékenységek hozamát értjük, ami lényeges eltéréseket mutat a tevékenység jellegétől függően.”¹⁸

Egy vállalkozás célja valamilyen teljesítmény elérése. A hozamok realizálásához nélkülözhetetlenek az erőforrások, e kettő kapcsolatának vizsgálatából tudjuk megállapítani a tevékenység gazdaságosságát. „A hatékonyság fogalma alatt tehát az erőforrások felhasználásának gazdaságosságát értjük.”¹⁹

A hatékonyság elemzése során gyakran úgynevezett forgási sebességet mérő mutatószámokat képzünk. (Bíró T. és mások, 2016) A hatékonysági mutatók szoros kapcsolatban állnak a korábban elemzett jövedelmezőségi mutatókkal.

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Készletek forgási sebessége	23,53	16,17	31,01
Nettó forgótőke forgási sebessége	218,54%	202,63%	218,22%
Tárgyi eszközök hatékonysága	121,48%	148,00%	160,69%
Tárgyi eszközök igényesség	82,32%	67,57%	62,23%
Munkaerő hatékonyság	30,23	36,28	35,15
Munkaerő igényesség	3,31%	2,76%	2,84%

15. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

$$\text{Készletek forgási sebessége} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Készletek}}$$

¹⁸ BÍRÓ Tibor (és mások): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Budapest: Perfekt, 2016. p. 120.

¹⁹ BÍRÓ Tibor (és mások): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Budapest: Perfekt, 2016. p. 121.

A készletek forgási sebessége azt szemlélteti, hogy adott évben a vállalkozás árbevétele mellett hányszor fordult meg a készletek állománya. Minél nagyobb ez az arányszám, annál jobb a vállalat készletpolitikája. (Takács A., 2015)

A SA-SA Kft.-nél a készletek forgási sebességét együtthatós formában fejeztem ki az arányszám nagysága miatt. 2016-ról 2017-re a forgási sebesség 31,29%-kal csökkent, majd 2018-ra 91,84%-kal emelkedett. A vállalat készletpolitikáját pozitívan értékelem, mert viszonylag alacsony készletszinttel sikerült elérni az éves árbevételét.

$$\text{Nettó forgótőke forgási sebessége} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Nettó forgótőke}}$$

A nettó forgótőkéről már korábban írtam, értékét a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek különbségével tudjuk meghatározni. A mutatóval azt vizsgáljuk, hogy az adott időszakban a vállalkozás vezetősége milyen hatékonysággal tudta hasznosítani nettó forgótőkéjét. (Takács A., 2015)

A vizsgált társaságnál mindhárom évben több mint kétszer térült meg a nettó forgótőke, a második vizsgált évre 7,28%-kal csökkent ugyan, de 2018-ra visszaállította a 2016-os állapotot. Csökkenését a nettó forgótőke növekedése okozta.

$$\text{Tárgyi eszköz hatékonyság} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Tárgyi eszközök}}$$

A tárgyi eszközök hatékonysága mutató arra világít rá, hogy 1 forint tárgyi eszköz-
lekötés mennyi árbevételre eredményezett az adott időszakban. (Takács A., 2015)
2017-re az árbevétel növekedésének és a tárgyi eszközök csökkenésének hatására a
hatékonysági mutató 21,83%-kal emelkedett. 2018-ra az árbevétel ugyancsak pozitív
irányba mozdult, de a tárgyi eszközök emelkedése miatt a tárgyi eszközök
hatékonysága kisebb mértékben, 8,58%-kal nőtt.

$$\text{Tárgyi eszköz igényesség} = \frac{\text{Tárgyi eszközök}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}$$

A tárgyi eszköz igényesség az előző mutató reciproka, ami azt jelzi, hogy 1 forint
árbevétel eléréséhez hány forint tárgyi eszközt kell lekötöni. (Takács A., 2015) A
mutató aránya az évek alatt 17,92%-os és 7,9%-os csökkenést mutat.

$$\text{Munkaerő hatékonyság} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Személyi jellegű ráfordítás}}$$

A munkaerő hatékonysággal azt fejezzük ki, hogy egységnyi személyi jellegű ráfordításra mennyi árbevétel jut. (Takács A., 2015) A Kft.-nél ez az arányszám a második vizsgált évre emelkedett, majd kis mértékben csökkent.

$$\text{Munkaerő igényesség} = \frac{\text{Személyi jellegű ráfordítás}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}$$

A munkaerő igényességgel azt elemezzük, hogy az 1 forint árbevétel eléréséhez mekkora dolgozói létszám vagy személyi jellegű ráfordítás szükséges. (Takács A., 2015)

A mutató 2016-ról 2017-re 16,67%-kal csökkent, majd 3,2%-kal nőtt. Összességében 2016-ról 2018-ra kedvezőtlenül alakult.

6.2.1. Nettó termelési érték levezetése

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Értékesítés nettó árbevétele	315 559 eFt	370 905 eFt	420 182 eFt
- ELÁBÉ	0 eFt	0 eFt	0 eFt
- Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	0 eFt	0 eFt	29 087 eFt
+ Saját előállítású eszközök aktivált értéke	0 eFt	0 eFt	0 eFt
+/- Saját termelésű készletek állományváltozása	- 291 eFt	9 361 eFt	- 11 890 eFt
= BRUTTÓ TERMELÉSI ÉRTÉK	315 268 eFt	380 266 eFt	379 205 eFt
- Anyagköltség	181 102 eFt	212 026 eFt	172 024 eFt
- Igénybevett anyagjellegű szolgáltatások	24 606 eFt	30 480 eFt	32 609 eFt
= ANYAGMENTES TERMELÉSI ÉRTÉK	109 560 eFt	137 760 eFt	174 572 eFt
- Értékcsökkenés	21 558 eFt	22 920 eFt	21 116 eFt
= NETTÓ TERMELÉSI ÉRTÉK	88 002 eFt	114 840 eFt	153 456 eFt

16. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

„A bruttó termelési érték a vállalkozás tárgyidőszaki teljes hozamértékét jelenti.”²⁰

A termelő tevékenység hozamában nem lehet szerepeltetni a beszerzett, majd továbbértékesített tételeket.

A táblázatban jól látható, hogy a társaság termelési értékei mindhárom évben jól alakultak, kivéve a bruttó termelési érték 2017-ről 2018-ra történő 1 061 eFt-os

²⁰ BÍRÓ Tibor (és mások): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Budapest: Perfekt, 2016. p. 124.

csökkenését. A bruttó termelési érték 64 998 eFt-os növekedése 2016-ról és 2017-re az árbevétel emelkedésének volt köszönhető, a csökkenést pedig az eladott (közvetített) szolgáltatások értékének növekedése és saját termelésű készletek állományváltozásának negatív irányba történő elmozdulása okozta.

Az anyagmentes termelési érték a bruttó termelési értékből számítható, levonva belőle az anyagköltséget és az igénybevett anyagjellegű ráfordításokat. Az anyagmentes termelési érték az éves során pozitívan alakult, a második évre 28 200 eFt-tal, a harmadik évre 36 812 eFt-tal emelkedett.

A nettó termelési érték a hatékonyságvizsgálat és a munkatermelékenység elemzéséhez szükséges legfontosabb mutatószáma. Értékét úgy kapjuk meg, hogy az anyagmentes termelési értékből levonjuk az értékcsökkenéseket.

A mutató értéke minden évben javulást eredményezett, az árbevétel növekedésének köszönhetően 2017-re 30,5%-os, 2018-ra 33,63%-os emelkedést produkált.

A kapott adatokból képezhetők további hatékonysági mutatók. Ezek a mutatók két csoportra osztva a következők:

- komplex hatékonyság
- parciális hatékonyság

(Bíró T. és mások, 2016)

6.2.2. Komplex hatékonyság

$$\text{Komplex hatékonyság} = \frac{\text{nettó termelési érték}}{0,15 \times \text{lekötött eszközök értéke} + 1,8 \times \text{bérköltség}}$$

A mutató értéke akkor elfogadható, ha értéke 1 fölé esik. Ennek elérése azt jelenti, hogy az erőforrások megteremtették azt a hozamot, amit a vállalkozás vezetősége elvárt. A mutató segítségével fel tudjuk mérni a társaság fejlődését és alkalmas más vállalatokkal történő összehasonlításra. *(Bíró T. és mások, 2016)*

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Komplex hatékonyság	63,10%	66,13%	83,76%

17. táblázat *(Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)*

A SA-SA Kft. komplex hatékonysága sajnos nem érte el az elvárt szinten, mindhárom évben 100% alá esett az értéke. Pozitívum azonban, hogy komplex

hatékonyságában fejlődés látszik, ugyanis 2016-ról 2017-re kis mértékben, 2018-ra pedig nagyobb mértékben emelkedett a százalékos megoszlása. 2016-ról 2018-ra tulajdonképpen 32,73%-kal javult a hatékonysága. Ha ezt a tendenciát követi, nem kizárt, hogy 2019-re sikerült az elvárt érték fölé kerülni.

A mutató alakulását nem csak a vállalkozás által elvárt hozamok befolyásolják, hanem az erőforrások belső arányai hatással vannak rá. Ezért szükséges további mutatószámokat vizsgálni. *(Bíró T. és mások, 2016)*

6.2.3. Parciális hatékonyság

Az egyes erőforrások felhasználásának hatékonyságát úgynevezett parciális mutatószámokkal tudjuk megállapítani.

a) Élőmunka-hatékonyság mutatói

$$\text{1 főre jutó nettó termelési érték} = \frac{\text{nettó termelési érték}}{\text{létszám}}$$

$$\text{1 főre jutó hozzáadott érték} = \frac{\text{hozzáadott érték}}{\text{létszám}}$$

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
1 főre jutó nettó termelési érték	3384,69	4416,92	5902,15
1 főre jutó hozzáadott érték	13374,04	15320,15	16579,19

18. táblázat *(Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)*

Az első mutatószámnál, mint a képletből is látszik a létszámot viszonyítottam a nettó termelési értékhez, a másodiknál pedig ugyancsak a létszámot az úgynevezett hozzáadott értékhez. A hozzáadott érték magába foglalja a személyi jellegű ráfordításokat, értékcsökkenési leírást és az adózás előtti eredmény.

Az eredményeket a megoszlás nagysága miatt együtthatós formában szerepeltetem. A táblázatból jól leolvasható, hogy mindkét mutatószám jelentős nagyságú, értékük tovább nőtt az évek során.

Az 1 főre jutó hozzáadott érték mutató alkalmas az ágazatban szereplő vagy teljesen más tevékenységgel foglalkozó vállalkozással történő összehasonlításra. *(Bíró T. és mások, 2016)*

b) Bérhatékonyság mutatói

$$1 \text{ Ft bérköltségre jutó nettó termelési érték} = \frac{\text{nettó termelési érték}}{\text{bérköltség}}$$

$$1 \text{ Ft személyi jellegű ráfordításra jutó nettó termelési érték} = \frac{\text{nettó termelési érték}}{\text{személyi jellegű ráfordítások}}$$

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
1 Ft bérköltségre jutó nettó termelési érték	161,11%	155,92%	194,60%
1 Ft személyi jellegű ráfordításra jutó nettó termelési érték	8,43	11,23	12,84

19. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A táblázat első mutatója a vállalkozás által fizetett bér új értékét létrehozó képességét vázolja fel. Fontos elemezni ezt a mutatószámot, hiszen a komplex hatékonyság vizsgálatát lényegesen befolyásolja az élőmunka-felhasználás. Mivel az élőmunka hatékonyságába beletartozik a személyi jellegű kifizetések is, ezért szükséges annak figyelembevétele is. (Bíró T. és mások, 2016)

A mutatók értéke mindhárom évben meghaladják a 100%-ot, ami pozitívumként értékelendő.

Az 1 Ft bérköltségre jutó nettó termelési érték 2106-ról 2017-re ugyan 3,22%-kal csökkent, mert a bérköltségek nagyobb arányban emelkedtek, mint a nettó termelési érték. 2018-ra azonban jelentősen, 24,81%-kal emelkedett, a nettó termelési érték 33,63%-os emelkedése miatt.

A második bérhatékonysági mutató folyamatos növekedést mutat, aránya magas, 8-, 11- és 12-szer haladja meg az elvárt értéket.

c) Eszközhatékonyság mutatói

$$\text{Lekötött eszközök hatékonysága} = \frac{\text{nettó termelési érték}}{\text{lekötött eszközök}}$$

$$\text{Tárgyi eszközök hatékonysága} = \frac{\text{nettó termelési érték}}{\text{tárgyi eszközök}}$$

$$\text{Készlethatékonyság} = \frac{\text{nettó termelési érték}}{\text{készletek}}$$

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Lekötött eszközök hatékonysága	32,09%	41,94%	55,78%
Tárgyi eszközök hatékonysága	33,88%	45,82%	58,69%
Készlethatékonyság	6,56	5,01	11,33

20. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

Az eszközhatékonyság vizsgálata során a lekötött eszközök, a tárgyi eszközök és a készletek értékét viszonyítottam a nettó termelési értékhez. A lekötött eszközöknél az immateriális javak, tárgyi eszközök és készletek együttes értékét szerepeltettem.

A befektetett pénzügyi eszközöket nem vettem figyelembe a hatékonyság vizsgálat során, mert ez az eszközcsoport teljesítménye a termelő tevékenység szempontjából nem lényeges. (Kresalek P. és mások, 2016)

A lekötött eszközök hatékonysága nem kielégítő, sajnos a 100%-ot sem éri el a tárgyi eszközök hatékonysága miatt. A vállalkozás 2016-ban, 2017-ben és 2018-ban is különféle beruházásokat hajtott végre tevékenységi körének bővítése céljából. A beruházások aktiválásai év közben történtek, átlagosan a harmadik negyedévben, tehát a tőlük elvárt hozamot még nem tudták teljesíteni.

A készletek hatékonysága magas értékeket képviselnek, 6-, 5- és 11-szer haladják meg a 100%-ot. A mutató 2016-ról 2017-re megingott, 24%-kal esett vissza, 2018-ra azonban több mint kétszeresére gyarapodott.

d) Termelési költség szint mutatója

$$\text{Termelési költség szint} = \frac{\text{termelési költségek összege}}{\text{bruttó termelési érték}}$$

A termelési költség szint mutató a bruttó termelési érték a termelési költségekhez viszonyított arányát jelenti, fordított hatékonysági mutatónak is hívhatjuk. A termelési költség részét képezi az anyagköltség, az igénybevett szolgáltatások értéke, az egyéb szolgáltatások értéke, a személyi jellegű ráfordítások és az értékcsökkenési leírás.

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
+ Anyagköltség	181 102 eFt	212 026 eFt	172 024 eFt
+ Igénybevett szolgáltatások	24 606 eFt	30 480 eFt	32 609 eFt
+ Egyéb szolgáltatások	3 274 eFt	3 628 eFt	2 550 eFt
+ Személyi jellegű ráfordítások	10 439 eFt	10 224 eFt	11 953 eFt
+ Értékcsökkenési leírás	21 558 eFt	22 920 eFt	21 116 eFt
= Termelési költségek összege	240 979 eFt	279 278 eFt	240 252 eFt
Termelési költségszint	76,44%	73,44%	63,36%

21. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A költségszint kiszámításával képet kapunk arról, hogy a termelőtevékenység teljes hozama mekkora ráfordítást követelt a tanulmányozott években. Az eddigi parciális mutatókkal ellentétben ennél az arányszámnál az a kielégítő, ha minél inkább a 100% alá esik. (Bíró T. és mások, 2016)

A vállalkozásnál a termelési költségszint kedvezően alakult, aránya rendre redukálódik.

e) Tőkehatékonyság

$$\text{Tőkehatékonyság} = \frac{\text{bruttó termelési érték}}{\text{saját tőke}}$$

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
Tőkehatékonyság	86,94%	103,47%	90,57%

22. táblázat (Saját szerkesztés a SA-SA Kft. beszámolója alapján)

A hatékonysági mutatók körében szintén fontos szerepe van a tőkehatékonyságnak, bár változását az adott tevékenység tőkeigénye jelentősen befolyásolni tudja. Más néven a saját tőke forgási sebességének is hívjuk. (Bíró T. és mások, 2016)

A vállalkozás saját tőkéje az évek során fokozódott, 2017-re a mutató javulásának oka a bruttó termelési érték 20,62%-os növekedése, visszaesése pedig a saját tőke emelkedésével magyarázható.

7. ÖSSZEFOGLALÁS

Szakedolgozatom témájaként a SA-SA Kft. vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmezőségi helyzetének elemzését választottam a 2016-tól 2018-ig terjedő időszakra.

Tanulmányaim során már felkeltette érdeklődésemet a komplex elemzés tantárgy, érdekelt, hogy a való életben hogyan készítik el ezeket a kimutatásokat. Ennek okán utánajártam, hogy a vállalatnál, ahol dolgozom készülnek-e ilyen mélyreható elemzések. Kutatásom során azt tapasztaltam, hogy a társaság komplex elemzése hiányos és sok esetben hibás. Ekkor fogalmazódott meg bennem a gondolat, hogy elkészítem a cég komplex elemzését.

Úgy gondolom, hogy azok az információk, melyeket a vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmezőségi helyzet vizsgálata során kapunk, nélkülözhetetlenek a vállalkozás működéséhez. Fontos a menedzsment számára, hogy olyan hasznos tájékoztatást kapjon a társaság gazdasági helyzetéről, ami megalapozza későbbi döntéseiket.

Dolgozatom a vállalkozás bemutatásával kezdtem, ismertettem a történeti háttérét, tevékenységi körét, szervezeti felépítését, betekintést nyújtottam számviteli politikájába és leltározási szabályzatába.

Elemzésemet először elméleti oldalról közelítettem meg. Felhívtam a figyelmet a vizsgálat fontosságára, majd ismertettem, hogyan kapcsolódik a társaság beszámolója az elemzéshez, milyen mutatószámokat lehet alkalmazni.

Az elméleti áttekintés után a negyedik fejezetben a vagyoni helyzet elemzésével megkezdtem a cég vizsgálatát. Különbőféle vertikális és horizontális mutatószámokkal tanulmányoztam a Kft. mérlegében szereplő eszközök és források összetételét, kiszámoltam a mérleg sorok százalékos megoszlásait, melyeket ábrákkal, táblázatokkal is szemléltettem.

Eszközoldalon a mérlegfőcsoportok nagy arányát mindhárom évben a befektetett eszközök és a forgóeszközök teszik ki. A befektetett eszközök több mint 99%-os részét a tárgyi eszközök alkotják, mert termelő vállalat révén számos nagy értékű termelő berendezéssel rendelkezünk, illetve három nagy ipari csarnokunk épült.

A forgóeszközök legnagyobb arányát a forgatási célú értékpapírok képezik, arányuk az évek alatt - a pénzeszközökkel ellentétben – csökken.

A vagyoni helyzet alaposabb vizsgálata céljából fedezettségi mutatókat is számoltam.

A befektetett eszközök fedezettsége az évek során folyamatosan növekszik, azt jelzi,

hogy a vállalkozás rendelkezik kellő mértékű saját forrással a befektetett eszközei fedezettségére. Ezért a hosszú lejáratú kötelezettségeket figyelmen kívül hagyhatjuk a tartós eszköz tartós forrással történő finanszírozásánál.

A pénzügyi helyzet vizsgálatával megnéztem hogyan alakult a társaság adósságállománya. A vállalat hosszú lejáratú kötelezettségei 2017-re a 2016-os adatokhoz képest több mint kétszeresére emelkedtek. Erre az emelkedésre a vállalkozás hitelből történő gépberuházása ad magyarázatot. Az adósságállomány mutatói összességében arra világítanak rá, hogy a tartós forrásokon belül elhanyagolható az idegen források aránya, a saját tőke sokszorosán fedezi a hosszú lejáratú kötelezettségek értékét.

A SA-SA Kft. likviditási helyzetét is szemügyre vettem, megnéztem milyen mértékben tudja a rövid lejáratú kötelezettségeit teljesíteni. Az elemzés során azt tapasztaltam, hogy a társaságnak nincsenek likviditási gondjai, sőt, túl sok a lekötetlen pénzeszköze. Likviditási szempontból ez előnyös, de hosszútávon jelentős nyereségkiesést jelenthet.

A jövedelmezőség alakulását jövedelmezőségi mutatókkal és a hatékonyság vizsgálatával elemeztem, melynek során megállapítottam, hogy a vállalat jövedelmezőségi helyzete javult. Az árbevétel arányos jövedelmezőség alakulását tekintve romlás tapasztalható, a bevételek nyereségtartalma csökkent, de a kapott eredmény így is kielégítő. Az élómunka arányos jövedelmezőség pozitív irányba változott a vizsgált években, az eredmény javulását a létszám változatlansága mellett sikerült elérni, tehát javult a létszámkapacitás-kihasználtság.

A gazdasági társaság komplex hatékonysága nem érte el az elvárt szinten, de 2018-ra jelentős mértékben pozitív irányba mozdult. Az élómunka- és a bérhatékonyság emelkedett, ami a megnövekedett túlóra és bérszínvonal emelkedésével hozható összefüggésbe. Az eszközhatékonyság nem kedvező, de évről évre javul.

Mindent egybevetve a vállalkozásnak nincsenek működésbeli és finanszírozási problémái. Az évek során fejlődést látok mind az eredmények mind a hatékonyság alakulásában. Javasolom a vállalkozás szabad pénzeszközeinek befektetését, valamint további beruházások megvalósítását. Az újabb eszközbeszerzések növelnék a vállalkozás munkahelyteremtő képességét, vevőkör bővítését, ami további nyereséget eredményezhet.

8. FELHASZNÁLT IRODALOM

- 2000.C. törvény. a számvitelről
- A SA-SA Kft. számviteli politikája
- ADORJÁN (és mások): Üzemgazdasági számvitel, Budapest: Saldo, 2005. ISBN 963 638 112 7
- Dr. BÍRÓ Tibor (és mások): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, Budapest: Perfekt, 2016. ISBN 978-963-394-851-4
- KRESALEK Péter – PUCSEK József: Példatár és feladatgyűjtemény a vállalkozások tevékenységének komplex elemzéséhez, Budapest: Perfekt, 2016. ISBN 978-963-394-849-1
- TAKÁCS András: Vállalatértékelés magyar számviteli környezetben, Budapest: Perfekt, 2015. ISBN 978-963-394-839-2
- VIRÁG Miklós (és mások): Pénzügyi elemzés, csődelőrejelzés, válságkezelés, Budapest: Kossuth kiadó, 2013. ISBN 978-963-09-7724-1
- <http://www.ignitive.hu/szolgáltatások/iranyitási-rendszerek/>
- <http://www.sasazeg.hu/hu/cegunkrol/>
- https://uni-bge.hu/PSZK/Szervezeti-egysegeink/PSZK_SZOLG/TAVKOZP/dokumentumok/oszifelev/TU/szval/minimumkerdesek_sz%C3%A1mvitel_alapjai_BSC_T%C3%81VOKTAT%C3%81S_2012_2013_1_felev.pdf
- https://penzugysziget.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=1986:15a-tetel&catid=43&Itemid=7
- PUCSEK József: Pénzügyi és számviteli kontrolling, 2013. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_e7_penzugyi_es_sza mviteli_kontrolling_scorm/a_rovid_tavu_penzugyi_helyzet_a_likviditas_elem zese_likviditasi_mutatok_segitsegevel_gNXoOQI6PByCPhD1.html
- Nyugati Tükör, XV. évfolyam, 12. szám, 2012. december, 24. old.

9. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: A SA-SA Kft. mérlegének eszköz oldala

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
	eFt	eFt	eFt
A. Befektetett eszközök	260 825	250 856	261 545
I. IMMATERIÁLIS JAVAK	1 061	240	65
1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke	0	0	0
2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	0	0	0
3. Vagyoni értékű jogok	519	136	65
4. Szellemi termékek	542	104	0
5. Üzleti vagy cégérték	0	0	0
6. Immateriális javakra adott előlegek	0	0	0
7. Immateriális javak értékhelyesbítése	0	0	0
II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	259 764	250 616	261 480
1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	195 203	190 944	188 909
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek	57 266	55 258	68 917
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	6 691	4 414	3 654
4. Tenyészállatok	0	0	0
5. Beruházások, felújítások	604	0	0
6. Beruházásokra adott előlegek	0	0	0
7. Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	0	0	0
III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	0	0	0
1. Tartós részesedés kapcsoló vállalkozásban	0	0	0
2. Tartósan adott kölcsön kapcsoló vállalkozásban	0	0	0
3. Tartós jelentős tulajdoni részesedés	0	0	0
4. Tartósan adott kölcsön jelentős tulajdoni részesedési viszonyban álló vállalkozásban	0	0	0
5. Egyéb tartós részesedés	0	0	0
6. Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban	0	0	0
7. Egyéb tartósan adott kölcsön	0	0	0
8. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	0	0	0
9. Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése	0	0	0
10. Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete	0	0	0
B. Forgóeszközök	233 961	250 290	272 910

I. KÉSZLETEK	13 413	22 944	13 549
1. Anyagok	5 332	5 502	7 997
2. Befejezetlen termelés és félkész termékek	0	0	0
3. Növendék-, hízó- és egyéb állatok	0	0	0
4. Késztermékek	8 081	17 442	5 552
5. Áruk	0	0	0
6. Készletekre adott előlegek	0	0	0
II. KÖVETELÉSEK	51 268	36 794	40 353
1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	31 168	23 321	33 419
2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0
3. Követelések jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
4. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
5. Váltókövetelések	0	0	0
6. Egyéb követelések	20 100	13 473	6 934
7. Követelések értékelési különbözete	0	0	0
8. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete	0	0	0
III. ÉRTÉKPAPÍROK	150 670	146 225	147 551
1. Részesedés kapcsolt vállalkozásban	0	0	0
2. Jelentős tulajdoni részesedés	0	0	0
3. Egyéb részesedés	0	0	0
4. Saját részvények, saját üzletrészek	0	0	0
5. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	150 670	146 225	147 551
6. Értékpapírok értékelési különbözete	0	0	0
IV. PÉNZESZKÖZÖK	18 610	44 327	71 457
1. Pénztár, csekkek	166	627	418
2. Bankbetétek	18 444	43 700	71 039
C. Aktív időbeli elhatárolások	415	569	835
1. Bevételek aktív időbeli elhatárolása	0	124	139
2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	415	445	696
3. Halasztott ráfordítások	0	0	0
ESZKÖZÖK összesen	495 201	501 715	535 290

2. számú melléklet: A SA-SA Kft. mérlegének forrás oldala

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
	eFt	eFt	eFt
D. Saját tőke	362620	367509	418697
I. JEGYZETT TŐKE	6000	6000	6000
Ebből: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken	0	0	0
II. JEGYZETT DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)	0	0	0
III. TŐKETARTALÉK	102	102	102
IV. EREDMÉNYTARTALÉK	346467	352998	342407
V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	3350	3350	19000
VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	0	0	0
1. Értékhelyesbítés értékelési tartaléka	0	0	0
2. Valós értékelés értékelési tartaléka	0	0	0
VII. ADÓZOTT EREDMÉNY	6701	5059	51188
E. Céltartalékok	0	0	0
1. Céltartalék a várható kötelezettségekre	0	0	0
2. Céltartalék a jövőbeni költségekre	0	0	0
3. Egyéb céltartalék	0	0	0
F. Kötelezettségek	109284	112843	97110
I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0
1. Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0
2. Hátrasorolt kötelezettségek jelentős tulajdoni viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
3. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
4. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben	0	0	0
II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	19718	45594	16751
1. Hosszú lejáratra kapott kölcsönök	19 718	45 594	16 751
2. Átváltoztatható és átváltozó kötvények	0	0	0
3. Tartozások kötvénykibocsátásból	0	0	0
4. Beruházási és fejlesztési hitelek	0	0	0
5. Egyéb hosszú lejáratú hitelek	0	0	0

6. Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0
7. Tartós kötelezettségek jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben	0	0	0
8. Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
9. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	0
III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	89566	67249	80359
1. Rövid lejáratú kölcsönök	0	0	0
- Ebből: az átváltoztatható kötvények	0	0	0
2. Rövid lejáratú hitelek	52 640	27 205	47 595
3. Vevőktől kapott előlegek	0	0	0
4. Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	21 272	25 075	21 669
5. Váltótartozások	0	0	0
6. Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0
7. Rövid lejáratú kötelezettségek jelentős tulajdoni viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben	0	0	0
8. Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
9. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	15 654	14 969	11 095
10. Kötelezettségek értékelési különbözete	0	0	0
11. Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete	0	0	0
G. Passzív időbeli elhatárolások	23297	21363	19483
1. Bevételek passzív időbeli elhatárolása	0	0	0
2. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	1 478	1 446	1 468
3. Halasztott bevételek	21 819	19 917	18 015
Források összesen	495201	501715	535290

3. számú melléklet: A SA-SA Kft. Eredménykimutatása

Megnevezés	2016. év	2017. év	2018. év
	eFt	eFt	eFt
01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	14 466	13 873	19 340
02. Exportértékesítés nettó árbevétele	301 093	357 032	400 842
I. ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÁRBEVÉTELE (01+02)	315 559	370 905	420 182
03. Saját termelésű készletek állományváltozása	-291	9 361	-11 890
04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke	0	0	0
II. AKTIVÁLT SAJÁT TELJESÍTMÉNYEK ÉRTÉKE (03+04)	-291	9 361	-11 890
III. EGYÉB BEVÉTELEK	3 412	2 204	1 986
Ebből: visszaírt értékvesztés	0	0	0
05. Anyagköltség	181 102	212 026	172 024
06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	24 606	30 480	32 609
07. Egyéb szolgáltatások értéke	3 274	3 628	2 550
08. Eladott áruk beszerzési értéke	0	0	0
09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	0	0	29 087
IV. ANYAGJELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK (05+06+07+08+09)	208 982	246 134	236 270
10. Bérköltség	54 621	73 653	78 856
11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	10 439	10 224	11 953
12. Bérjárulékok	13 136	16 073	15 291
V. SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK (10+11+12)	78 196	99 950	106 100
VI. ÉRTÉKCSÖKKENÉSI LEÍRÁS	21 558	22 920	21 116
VII. EGYÉB RÁFORDÍTÁSOK	4 354	5 120	5 917
Ebből: értékvesztés	0	0	0
A. ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I+II+III-IV-V-VI-VII)	5 590	8 346	40 875
13. Kapott (járó) osztalék és részesedés	0	0	0
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0
14. Részesedésekből származó bevételek, árfolyamnyereségek	0	0	0
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0
15. Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó bevételek, árfolyamnyereségek	1 229	217	641
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0

16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	1 955	1 755	1 283
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0
17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	3 051	4 012	12 034
Ebből: értékelési különbözet	0	0	0
VIII. PÉNZÜGYI MŰVELETEK BEVÉTELEI (13+14+15+16+17)	6 235	5 984	13 958
18. Részesedésekből származó ráfordítások, árfolyamveszteségek	0	0	0
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0
19. Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapirokból, kölcsönökből) származó ráfordítások, árfolyamveszteségek	0	0	0
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0
20. Fizetendő (fizetett) kamatok és kamatjellegű ráfordítások	1 924	1 389	1 014
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0
21. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése	0	0	0
22. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	3 200	7 404	2 118
Ebből: értékelési különbözet	0	3 968	0
IX. PÉNZÜGYI MŰVELETEK RÁFORDÍTÁSAI (18+19+20+21+22)	5 124	8 793	3 132
B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII-IX)	1 111	-2 809	10 826
C. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±A±B)	6 701	5 537	51 701
X. Adófizetési kötelezettség	0		513
D. ADÓZOTT EREDMÉNY (±C-X)	6 701	5 059	51 188

4. számú melléklet: Szerzői nyilatkozat



BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
ALKALMAZOTT TUDOMÁNYOK EGYETEME

GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, **Németh Szabina Nikoletta** büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Tudomásul veszem, hogy a dolgozat elektronikus formátuma szerzői jogtisztaságának ellenőrzésére az Egyetem szoftveres ellenőrzést (plágiumszűrést) végezhet és ennek eredményét a dolgozat értékelésében felhasználhatja.

Tudomásul veszem, hogy a dolgozat elektronikus formátuma az Egyetem repozitóriumában kerül elhelyezésre és a hatályos jogszabályok, intézményi szabályzatok szerint, valamint a szerzői rendelkezésnek megfelelően biztosítható a kutatási célú hozzáférés. A dolgozat elektronikus formátumának metaadatai – ide értve a szerzői összefoglalót is – nyilvánosak.

Zalaegerszeg, 2020. 05. 11.

hallgató aláírása

5. számú melléklet: Szerzői összefoglalás



BGE

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
ALKALMAZOTT TUDOMÁNYOK EGYETEME

GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

ÖSSZEFOGLALÁS (benyújtandó két példányban)

A SA-SA Kft. komplex elemzése a 2016., 2017. és 2018. évi beszámolók alapján

Németh Szabina Nikoletta

Levelező / Pénzügy-számvitel / Pénzügy

A SA-SA Ipari és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság 1995.01.06.-án alakult, jelenleg jegyzett tőkéje 6 millió Ft. Napjainkban a vállalkozás nettó árbevételének 95%-át az exportértékesítés teszi ki. Németországba és Ausztriába gyártunk különböző acélszerkezeteket, targonca alkatrészeket, alagútfúró gépekhez részegységeket.

Szakdolgozatom témája a SA-SA Kft. 2016., 2017. és 2018. évi vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmezőségi helyzetének elemzése. Munkám során a vállalat mérleg- és eredménykimutatás-adatait használtam fel. Elemzésem megalapozottságát, a konklúzió megállapítását a beszámoló adatai és a felhasznált szakirodalom segítette. A három év alatt bekövetkezett változásokat táblázatokkal és ábrákkal szemléltettem.

Az első három fejezet történeti és elméleti áttekintés, kezdve a cégbemutatóval, majd a komplex elemzés szükségességére hívja fel a figyelmet.

A kutatásom érdemi része a negyedik fejezettől a vagyoni helyzet elemzésével, az eszközök és források vizsgálatával kezdődik. Megállapítottam, hogy az eszközök két mérlegfőcsoportra oszthatók, a befektetett eszközökre és a forgóeszközökre, melyek hasonló arányban jelennek meg a társaság mérlegében. A befektetett eszközök több mint 99%-os részét a tárgyi eszközök alkotják, a forgóeszközök között pedig legnagyobb arányban a forgatási célú értékpapírok szerepelnek. A források 70-80%-át

a saját tőke teszi ki. A kötelezettségek a források 18-23%-át jelentik, azon belül pedig a rövid lejáratú kötelezettségek vannak többségben.

A vagyoni helyzet mélyrehatóbb elemzése céljából úgynevezett fedezettségi mutatókat is számoltam, melyekkel arra a következtetésre jutottam, hogy a vállalkozás rendelkezik kellő mértékű saját forrással a befektetett eszközei fedezettségére. Ezért a hosszú lejáratú kötelezettségeket nem kell bevonni a tartós eszköz tartós forrással történő finanszírozáshoz.

Az ötödik fejezet a pénzügyi helyzet elemzésével folytatódik, mellyel megnéztem hogyan alakult a társaság adósságállománya. A vállalat hosszú lejáratú kötelezettségei 2016-ról 2017-re egy beruházás miatt több mint kétszeresére emelkedtek. Az adósságállomány mutatóiból arra következtetek, hogy a tartós forrásokon belül elhanyagolható az idegen források aránya, a saját tőke sokszorosan fedezi a hosszú lejáratú kötelezettségek értékét. A likviditási helyzet vizsgálatával azt tapasztaltam, hogy a társaságnak nincsenek rövidtávú fizetési nehézségei, de túl sok a lekötetlen pénzeszköze. Likviditási szempontból ez előnyös, de hosszútávon jelentős nyereségkiesést jelenthet.

A jövedelmezőség elemzését jövedelmezőségi mutatókkal és a hatékonyság vizsgálatával végeztem, majd konstatáltam, hogy a gazdasági társaság jövedelmezőségi helyzete pozitív irányba változott. A bevételek nyereségtartalma csökkent az évek alatt, de a kapott eredmény így is kielégítő. Az élőmunka arányos jövedelmezősége a vizsgált években pozitív irányba mozdult. Az eredmény javulását ugyanakkora létszám mellett sikerült elérni, ebből arra következtettek, hogy javult a létszámkapacitás kihasználtsága.

A vállalkozás komplex hatékonysága nem érte el az elvárt eredményeket, de 2018-ra jelentős mértékben pozitív irányba változott. A megnövekedett túlóra és bérszínvonal következményeképp az élőmunka- és a bérhatékonyság emelkedett. Az eszközhatékonyság nem mondható kedvezőnek, de évről évre javul.

Röviden összefoglalva megállapítottam, hogy a vállalkozásnak nincsenek működésbeli és finanszírozási problémái. A vizsgált három évben növekedtek a vállalkozás eredményei és a hatékonyság is fejlődött.

Javaslom a vállalkozás szabad pénzeszközeinek befektetését, valamint további beruházások megvalósítását. Az újabb eszközbeszerzések növelnék a vállalkozás munkahelyteremtő képességét, vevőkör bővítését, ami további nyereséget eredményezhet.